

NAGYBÁRKÁNYI MANÓVÁR ÓVODA

PEDAGÓGIA PROGRAM

**Tevékenységek központú program elemeinek
felhasználásával**

Nagybárcány, 2021

AZ ÓVODA ADATAI

Az óvoda hivatalos elnevezése:

NAGYBÁRKÁNYI MANÓVÁR ÓVODA

Az óvoda székhelyének címe, telefonszáma:

Nagybárcányi Manóvár Óvoda
3075 Nagybárcány, Ifjúság út 17.
Telefon: 06-20-232-22-14
E-mail: barkanyovi@freemail.hu

Az óvoda fenntartójának címe, telefonszáma:

Nagybárcány Községi Önkormányzat
3075 Nagybárcány, Kossuth út 2
Tel: 32-391-137
E. mail: nbarkan@g-mail.com
Honlap: <https://www.nagybarkanyovoda.hu/>

Az óvodai csoportok száma: 2

Az óvoda vezetője, a program benyújtója: Szeginé Institórisz Mária

Nagybárcány, 2021. szeptember 01.

Szeginé Institórisz Mária
Óvodavezető

TARTALOMJEGYZÉK

1.HELYZETKÉP	5
1.1.Nagybárcány község történeti bemutatása	5
1.2.Óvodatörténet, az óvoda adatai.....	6
1.3.Az óvoda jellemzői.....	6
1.3.1 Az óvoda tárgyi feltételei	7
1.3.2. Személyi feltételeink	8
1.4.Törvényi vonatkozások	8
2.A PROGRAM PEDAGÓGIAI PSZICHOLÓGIAI KONCEPCIÓJA.....	9
2.1.Az óvoda nevelési célja	9
2.2.Gyermekkép 10	
2.3.Óvodakép..	11
3.AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPELVEI, FELADATAI.....	15
3.1.Az óvodai nevelés általános feladatai.....	15
3.1.1.Az egészséges életmód kialakítása 15	
3.1.2.Az érzelmi az erkölcsi és a közösségi nevelés.....	16
3.1.3.Az anyanyelvi és az értelmi fejlesztés megvalósítása.....	17
3.2.Az óvodai nevelés speciális feledatai	18
2.2.1. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	18
3.2.2.Roma nemzetiségi óvodai nevelés.....	21
3.2.3.A logopédiai nevelés biztosítása.....	24
3.2.4. Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása	25
3.2.5. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek óvodai nevelése	27
3.2.6. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése	28
3.2.7.Gyógytestnevelés ...	29
3.2.8.A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	30
3.2.9.Az Óvodai Integrációs Fejlesztő Program	31
4.AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE, ...	38

4.1 Óvoda nyitvatartási ideje	38
4.2.A gyermekcsoportok megszervezése.....	38
4.3.A gyermekek napirendjének megszervezése	38
4.4.Az egyes tevékenységi formák megszervezése.....	40
5.AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI.....	42
5.5.1.Játék..	42
5.5.2.Verselés, mesélés...	49
5.5.3.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc, zenevarázs	51
5.5.4.Rajzolás, festés,mintázás, kézi munka.....	48
5.5.5.Mozgás.....	55
5.5.6.A külső világ tevékeny megismerése.57	
5.5.7.Matematika	59
5.5.8.Munka jellegű tevékenységek	61
5.5.9.A tevékenységben megvalósuló tanulás	61
5.5.10.A fejlődés jellemzői óvodáskor végére.....	63
6. AZ ÓVODA HAGYOMÁNYRENDSZERE.....	65
7.AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZER	67
7.1.Óvoda- család együttműködése	67
8. AZ ÓVODA KÜLSŐ KAPCSOLATAI	70
8.1.Az óvoda-iskola kapcsolata. 70	
8.2.Az óvoda és a közművelődési intézmények kapcsolatra:	70
8.3.Az óvoda kapcsolata a fenntartó képviselőjével.....	71
8.4.Az óvoda és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat kapcsolata	72
8.5.Az óvoda, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat kapcsolata	72
8.6.Együttműködés szakmai szervezeteinkkel	73
8.7.Belső kapcsolatrendszer bemutatása	73
9.HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRTÉKELÉSE .74	
7.1.Az óvoda írásos dokumentumai ...	74
7.2.Az óvodás gyermekek személyiségfejlődésének nyomon követése	77
10. BOLDOG ÓVODA pályázat	81
11.ÉRVÉNYESSEGI RENDELKEZÉSEK	82
12.LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	83
Melléklet:1.....	Egészségfejlesztési program
2.....	Eszközjegyzék

„Az embert nem lehet valamire megtanítani, csak hozzá lehet segíteni ahhoz, hogy a tudást maga szerezzze meg.”

(Galilei)

1. HELYZETELEMZÉS

1.1.Nagybárcány község történeti bemutatása

Nagybárcány a Kis-Zagyva völgyében helyezkedik el. A Kis-Zagyva völgye Nógrád megyében, Salgótarjától délre található, nem messze a szlovák határtól. A Mátra és a Cserhát nyúlványainak kies völgyében fekszik, Kelet-nyugati hosszirányban helyezkedik el, két oldalról dombok által körülölelve, melyek közül legmagasabb pont a Kakukk hegy. A Kis-Zagyva patak szeli át, innen kapta a nevét. Hat település helyezkedik el:

Sámsonháza, Nagybárcány, Kisbárcány, Bede-puszta, Márkháza, Lucfalva és Nagykeresztúr.

Nagybárcány község mély völgyben, meredek hegyek között fekvő magyar nemzetiségű falu. Az okiratok szerint a község 1256-ban a Rátót nemzetségbeli Rác Istvánnak a Pásztoki a Tari és a Kazai Kakas családi ősenek birtoka volt.

1416-ban Bárcány László birtokolta, innen származik a község neve.

A község mostani temploma 1883-ban épült, de plébániája már 1332-ben fennállt. A templom névadója és védőszentje Szent Márton püspök.

A falu történetében szomorú esemény volt az 1889-es nagy tűzvész, melyben a fél falu elhamvadt. Ennek emlékére állított Almássy Gedeon a falu közepére Flórián szobrot, ez lett a falu védőszentje.

A falu közintézményei között megtalálható háziorvosi rendelő, posta, polgármesteri hivatal, két épületben folyik az általános iskolai tanítás, és nem utolsósorban az óvoda.

A község lakosainak száma 650-700 fő között ingadozik, fogyó tendenciát mutat.

Községünkben ipari üzem nincs, a férfiak többsége Budapesten az építőiparban vagy a megyeszékhelyen Salgótarjánban keres munkát. A családok nő tagjai is egyre többen vállalnak munkát a különböző közmunka programokban, és többen dolgoznak már a közeli városokban található nagyobb üzemekben. Jelenleg van lehetőség munkavállalásra, ehhez az

óvodai is hozzájárul, hogy már 2,5 éves kortól fogadja a gyermekeket, és a közeljövőben a bölcsődei ellátásra is lehetőség nyílik a településen.

Mezőgazdasági termelésre alkalmas terület a hegységek miatt kevés az is gyenge minőségű. A falu közművesített, a vezetékes ivóvíz, a csatornahálózat és a gázellátás, telefon (mobil) internet megoldott, a lakosság egy része igénybe veszi ezeket a szolgáltatásokat.

Felsőfokú képesítéssel a lakosság számához viszonyítva igen kevesen rendelkeznek, a képzett fiatalok nagy része munkahely hiányában elvándorol. A lakosság életszínvonalát nagyban meghatározza a munkahelyteremtő programok, lehetőségek száma. A falu lakosainak az anyagi körülményei között nagy a szélsőség, vannak tehetősek és nagyon mély szegénységben élők. Ami közös az az iskolázatlanság, általában 8 osztály, vagy még kevesebb a jellemző, nagyon kevés a szakmunkás végzettség.

Ezért jellemző a gyermekekre, hogy hátrányos és halmozottan hátrányos körülményben nevelkednek.

1.2. Óvodatörténet, az óvoda adatai

Az óvoda adatai: Alapításának éve: 1979.

Csoportjainak száma: 2 csoport

Férőhelyeinek száma: 50 fő

Az óvoda 1979 szeptemberétől várja három szomszédos község óvodáskorú gyermekeit. A megalapításkor önálló munkáltatói jogkörrel rendelkezett. Az évek folyamán a helyi Általános Iskolával összevonva Általános Művelődési Központként, Közös Közoktatási Intézményként működött. 2011.év szeptemberétől a Bátorterenyei Kistérségi Óvodatársuláshoz csatlakozott.

Az élet és a törvényi változásoknak köszönhetően, 2014. július 01-től ismét részben önálló munkáltatói jogokkal rendelkezve a települési Önkormányzat fenntartása alá kerül.

A fenntartó településen élő családok igényeinek megfelelően, a mai kor elvárásai szerint, a nevelési intézményben a gyermekek számára megfelelő elhelyezést biztosít az óvoda, e mellett színvonalas nevelést, valósít meg az óvoda dolgozó közössége.

1.3. Az óvoda jellemzői

Óvodánk a község közepén, egy dombtetőn helyezkedik el. Az elmúlt években a férőhelyeink 80%-os kihasználtságúak voltak. A népesség-nyilvántartói adatok szerint a következő években a gyermeklétszám alakulásában nem várható elmozdulás. A roma nemzetiséghez tartozó gyermekek, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek száma sem változik. Évek óta 100%-ban roma nemzetiséghez tartozó gyermekek látogatják az intézményt. A település óvodáskorú gyermekei 100% -ban a Nagybárcányi Manóvár Óvodát választják, nincs elvándorlás.

Az óvodánkat két településről látogatják a gyerekek. Utaztatásuk távolsági autóbusszal, kísérésüket óvodai dolgozókkal oldjuk meg. A két községben élő családok szociális-anyagi és kulturális helyzete egymástól nem tér el, ezért a nevelő-oktató munka is ehhez a helyzethez igazodik. Ezért úgy gondoljuk, hogy a legtöbb kiadott programban szorgalmazott, vegyes csoportokkal ellentétben, mi ragaszkodunk a szerintünk jól bevált gyermekek életkorához igazodó nagy-középső és kis -középső csoportok kialakításához, megosztásához, így az intézményben két részben osztott óvodai csoport működik, a csoportok átjárhatóak, a testvérek ha igénylik a nap folyamán több alkalommal meglátogathatják egymást.

Feladatunk a teljességig tartó óvodáztatás biztosítása a célcsoport körében, és nagy odafigyelés a beóvodáztatásra.

1.3.1. Az óvoda tárgyi feltételei

2013. május –június hónapban egy nagyléptékű óvoda felújítás történt, mely által kicserélődtek a külső nyílászárók, a belső vízvezeték rendszer, gyermekmosdók, az óvoda padlóburkolata, és az óvoda teljes belső festése történt meg. Az óvoda tárgyi feltételei az elmúlt évek alatt az IPR pályázati program, esélyteremtő óvodai pályázat és költségvetési összegnek köszönhetően megfelelőek. Minden nevelési évben megpróbálunk új egyéni fejlesztésre alkalmas játékokat beszerezni.

Csoportszobáik esztétikusak, a gyermekek igényeinek és szükségleteinek megfelelnek. Alapterületük megfelel a törvényi előírásnak. A csoportszobák játékkészlete megfelelő, bútorzata nagy részben kicserélődött. A csoportszobákban különböző tevékenységekre kialakított tevékenységisarkokat alakítottunk ki.

Sajnos nem rendelkezünk tornaszobával. A speciális fejlesztéseket az óvoda felújításkor a folyosón erre a célra kialakított helyen oldjuk meg.

Udvara 2021 tavaszán megújult, 5 darab udvari játék lett beépítve, így a mozdítható udvari játékokkal megfelelő a levegőzéshez ajánlott játékkészlet.

Megpróbáljuk úgy szervezni az óvodai életet, hogy a gyermekek szempontjából minden gyermek számára biztosítsuk az egyéni fejlődési szintet, óvodai programunkban fő szerepet kapnak azok az alapok melyek, hozzásegítik a gyermekeket a képességek és a jártasságok kialakulásához, melyek létfontosságúak a társadalmi megfelelésnek. Segítségül hívjuk a családokat, hogy még teljesebb legyen a gyermekek fejlesztése, fejlődése.

1.3.2. Személyi feltételeink

Felsőfokú végzettségű főállású óvónők száma: 3 fő (1 fő szakvizsgázott óvodapedagógus, 2 fő gyakornok óvodapedagógus) Munkaidő-beosztásuk állandó, 90%-ban lefedi a nyitvatartási időt, a helyi nevelési programhoz igazodik.

Pedagógiai munkát segítő főállású szakképzett dajkák, gondozónők száma: 2 fő

(1 fő OKJ dajka szakképesítéssel rendelkezik 1 fő OKJ pedagógiai asszisztens végzettségű)

Óvodánkban alkalmazottak száma: 5 fő.

Utazó logopédus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, heti egy alkalommal segíti a speciális feladatok ellátását.

A gyermekek étkeztetését az óvoda épületében található tálaló konyha biztosítja, az étel szállítását magánvállalkozó végzi.

Az óvodánkban a nevelőmunkát az óvodapedagógusok végzik, így a nevelés egész időtartamában modellt, mintát jelentünk a gyerekek számára. Minden tőlünk telhetőt megteszünk a gyermekek fejlődése érdekében. Az óvónők munkakapcsolata jónak mondható, minden problémás dolgot megbeszélünk, és közösen próbáljuk megoldani. Havi egy alkalommal munkatársi értekezletet, szükség esetén esetmegbeszéléseket tartunk.

1.4. A pedagógiai programunkat a következő törvényeknek megfelelően alakítottuk ki:

Alaptörvény

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Törvények

- 2012.évi CXXIV. törvény A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény módosításáról
- 2012. évi XXIX. törvény a nemzeti köznevelési törvényről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról
- 2011. évi CXXIV törvény a nemzeti köznevelési törvényről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról
- 1997. tv. XXXI. törvény A gyermekek védelméről és jogairól

Rendeletek

- 363/2012. (XII.17.) számú Kormányrendelet, az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/20012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 30/2012. (IX. 28.) EMMI rendelet az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések és az integrációs rendszerben részt vevő intézmények és az ezen intézményekben dolgozó pedagógusok 2012. évi támogatásáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irány-elve
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve
- 185/1999. (XII.13.) Kormányrendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, amely a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII.22.) Korm. rendeletet módosítja

1. Nktv. 3. § (5) – nak megfelelően az óvodai nevelés nyelve a magyar.
2. Nktv. 5. § (1) a)- nak megfelelően az óvodai nevelés szakasza a gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi.

3. Óvodai Alapprogram r. – nek megfelelően
  - a) az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul: az egyenlő hozzáférés biztosításával:
  - b) a gyermeket – mint fejlődőszemélyiséget – gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
  - c) A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő szerepet játszik
4. Nktv.62. § (1)- nak megfelelően a pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek nevelése, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése.

Ezzel összefüggésben a PP tartalmazza, hogy a pedagógus kötelessége különösen, hogy:

- a) nevelő és oktató munkája során gondoskodják a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét.
- b) a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel.
- c) segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,
- d) elmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartására,
- e) egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,
- f) a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka és balesetvédelmi előírások betartásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával
- g) a gyermekek és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- h) az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- i) részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
- j) a Pedagógiai Programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
- k) pontosan és aktívan vegyen részt a nevelőtestületi értekezletein, a fogadóórákon, az ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,

- l) határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
- m) megőrizze a hivatali titkot,
- n) hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- o) a gyermek, érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

2.A PROGRAM PEDAGÓGIA-PSZICHOLÓGIAI KONCEPCIÓJA

2.1.Az óvodai nevelés célja

- A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamatok célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi- és szociális fejlődésének elősegítése.
- Az óvodáskorú gyermek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek figyelembe vételével:
  - sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki, szociális érettség kialakítása,
  - a potenciális tanulási zavarok megelőzése az óvodai nevelés sajátos eszközeivel,
  - a gyermek környezettudatos szemléletének megalapozása, a természet, mozgás szeretetére építő életvitel megalapozása, fenntarthatóságra való nevelés.
- Esélyegyenlőségük biztosítása, a hátrányos, halmozottan hátrányos, kiemelt figyelmet igénylő, és sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésével.
- Tehetség gondozás, tehetsépalanták kibontakoztatásának elősegítése.
- A migráns családok gyermekeinek interkulturális nevelése.

Feladatunk:

- A 3-8 éves gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése a szocializáció feltételrendszerének biztosítása, ezáltal személyiségük formálása.
- Az egészséges életmód megalapozásával a testi-lelki egészség biztosítása. A gyermek biológiai, biztonság és önérvényesülési szükségleteinek kielégítése
- Az én fejlődéshez és a szociális énkép kialakulásához a legideálisabb szinté felkínálása. Az általános emberi értékeket és normákat elfogadó, kommunikációs és kooperációs technikákat ismerő, a környezetet szerető, másságot toleráló individuummá válás segítése.

- Az egyéni adottságok korlátain belül a korosztály műveltségi arányának elsajátítása. Ismeretszerzés és ezzel adekvát magatartásformálás.
- A magyar nyelven folyó roma nemzetiségi kulturális nevelés - ápolja és fejlessze a nemzetiségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományokat és szokásokat; segítse a nemzetiségi identitástudat kialakulását és fejlesztését.
- A gyermekek testi, értelmi és szociális érettségének célirányos fejlesztésével a zökkenőmentes iskolakezdés biztosítása. Az esélyegyenlőség javítása.
- A sajátos nevelésű igényű gyermekeknél a gyermekeket megillető jogok, és csökkennek a sajátosságokból adódó különbségek
- A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek összehangolt integrált nevelése révén, az egyenlőség növekszik, az indulási hátrányok csökkennek, az iskolába való átmenet zökkenőmentessé válik.

2.2 Gyermekkép

A gyermekekhez, mint egyedi, mással nem helyettesíthető individumokhoz és szociális lényekhez, az életkori sajátosságok és az egyéni szükségletek, különbözőségek ismeretében közelítünk. A gyermek fejlődésének általános tendenciáin túl értéként fogadjuk el az egyéni különbségeket (az egyedit, a másságot, az eltérőt), azokat, amelyek összeegyeztethetők mások érdekeivel és méltóságával. Nincs helye az előítéleteknek, megkülönböztetéseknek. Nevelő munkánk során fontosnak tartjuk a gyermeki személyiség tiszteletben tartását, jogainak érvényesülését. Minden gyermek egyedi, megismételhetetlen személyiség, egyéni fejlődési úttal és ütemmel, tanulási stílussal és sajátos szociokulturális családi háttérrel, amelynek ismeretében alakítjuk ki az óvodában, gyermekcsoportban az egyéni fejlesztés lehetőségeit. Alapvető feladatunknak tekintjük a személyiség harmonikus fejlesztését. A személyiségértékek, tulajdonságok, képességek közül kiemelten alapozzuk meg az alábbiakat:

- a gyermekek rendelkezzenek pozitív énképpel, legyen kulturális identitásuk, őrizzék meg kíváncsiságukat, legyenek önállóak, ismerjék meg a saját értékeiket,
- szerezzenek tapasztalatokat, amelyek hozzájárulnak testi, szociális, emocionális és intellektuális fejlődésükhöz;

- tanulják meg és tapasztalják meg az együttműködésekben az alkalmazkodás és az önérvényesítés lehetőségeit, a kompromisszumok stratégiai elemeit;
- legyenek képesek társaikkal és a felnőttekkel szívesen kommunikálni, kapcsolatot teremteni és kontaktust fenntartani;
- legyenek képesek önmagukat szabályozni, rendelkezzenek önkontrollal;
- szeressék a természetet, védjék az élőlényeket, törekedjenek a környezetvédelemre, és a fenntartható jövőre,
- tiszteljék a hagyományokat, ápolják érzelmi kötődéseiket, legyenek érzékenyek mások problémái iránt és fogadják el társaik másságát,
- alakuljon ki szükségletük az egészséges életmódra (mozgás, korszerű táplálkozás, egészségügyi szokások),
- sajátítsák el az önkifejezés módjait
- rendelkezzenek az ismeretek elsajátításához szükséges készségekkel;
- tudjanak megoldani egyszerűbb szervezési feladatokat;
- igényeljék a játékot és keressék az együttműködést társaikkal, egyeztessék elképzeléseiket;
- legyenek optimista szemléletűek, jó kedvűek, tudjanak örülni a kis sikereknek is;
  - alakuljanak ki a hazaszeretet, népi kultúra, hagyomány iránti ismeretek, a roma nemzetiséghez tartozó gyermekek ismerjék meg a saját kulturális értékeiket, hagyományaikat. szűkebb hazánk Nógrád megye ismert roma művészeit.
  - nyitottak legyenek az őket körülvevő világra,

Programunk gyermekközpontú, amely úgy jelenik meg, hogy tartást, önállóságot, boldogságot ad a gyermekeknek.

2.3. Óvodakép

AZ ÓVODA KÜLDETÉSNYILATKOZATA **„A mi óvodánkban legfőbb érték a gyermek!”**

Olyan családias, befogadó hívogató, nyugodt, szeretetteljes légkört teremtünk gyermekeink számára, ahol biztonságban érezhetik magukat.

Itt minden gyermek egyenértékű! Az óvoda nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.

A másságot, egyediséget elfogadjuk, tiszteletben tartjuk!

Óvodánkban természetes szemléletnek tartjuk a multikulturális nevelést, biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Óvodánk legfőbb tevékenysége a játék! Törekszünk arra, hogy gyermekeink szabad játékban tapasztaljanak, tanuljanak.

Itt minden dolgozó arra törekszik, hogy közös élményeken alapuló, sokszínű: változatos tevékenységeken keresztül fedezzék fel, tapasztalják meg az őket, körülvevő világot.

Szeretnénk, ha minden gyermek egyéni fejlettségéhez testi és lelki szükségleteihez mértén szellemileg és fizikailag éretté váljon az iskolakezdésre.

Személyiségük kibontakozásához megteremtjük a tárgyi és személyi feltételeket.

Partnerként hívjuk a szülőket az óvodai nevelésünk hatékonyabb megvalósítása érdekében., Nyitott óvodai programokra szeretettel hívjuk óvodánk partneri hálózatának tagjait.

A környezetünk szűkebb-tágabb megismerésével elősegítjük a nemzetiségükhöz, szülőföldhöz való kötődést.

„Kis gyermekem, nézzél csak szerte szét,

Érted van itt minden, ami szép!”

(Várnai Zseni)

Az óvodában az Óvodai Alapprogrammal összhangban **tevékenységközpontú óvodai nevelési program** elemeinek felhasználása szerint folyik az óvodai nevelési-oktatási munka.

Élve és a helyi sajátosságokat, lehetőségeket eddig is kihasználva és beépítve végezzük munkánkat, tág teret adva a gyermeki tevékenységnek, tevékenykedtetésnek, és ezen keresztül a sokoldalú megismerésnek.

Óvodai életünket a megismerések komplexitása, gyakorlatiassága és a többoldalú tapasztalatszerzés jellemzi.

Az óvónők által kezdeményezett tevékenységi formák alapjai a tanulásnak, a kompetenciák fejlesztésének. A gyermeki megismerés, a tanulás, szerves része a nevelésnek, melyhez a nap minden pillanata megfelelő lehet, előtérbe helyezve a szabad játékot.

Azért döntöttünk alapvetően a **tevékenységközpont óvodai** program mellett, mert nézeteink megegyeznek abban, hogy az eddigi munkánk során jól bevált alapokra építve léphetünk

tovább.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család az óvoda, mint köznevelési intézmény a családi nevelés kiegészítője a gyermeknek 3. éves kortól az iskolába lépésig

Óvodánk esztétikus, melegséget sugárzó, biztonságos környezetével, szeretetteljes, mindenkit elfogadó, családias, bizalmat árasztó légkörével, elsősorban a szabad játék és mozgás eszközeivel készíti fel a gyermekeket az életre. **Nyitott óvoda révén** a gyermekek és szülők kívánságát és elégedettségét mérlegelve, a gyermekek érdekeit figyelembe véve alakítjuk életünket, melyhez az itt dolgozók hivatásszeretete, a gyermekek és szülők tisztelete és egymás értékeinek megbecsülése párosul.

Az óvodai nevelés alapelve, hogy

- a gyermeki személyiséget, elfogadást, tiszteletet, szeretetet megbecsülés és bizalom övezi
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermekek személyiségfejlődését, a gyermekek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermekek személyiségéhez kell igazodniuk.

A **nemzetiséghez tartozó gyermekeknek** óvodai nevelésben biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Az óvoda csak a családdal együtt, a családi nevelés funkcióját erősítve tudja nevelőszerepét betölteni. Befogadó (inkluzív) pedagógiai gyakorlatunkban ezeket alkalmazzuk.

A **veszélyeztetett és halmozottan hátrányos** helyzetű családok esetében a gyermekek érdekében felvállaljuk a családi nevelést pótló tevékenységeket is. A családok szükségleteit megismerve feltárva alakítjuk ki a fejlesztő stratégiát. A gyermekek fejlődési szükségleteihez igazítjuk az óvodai nevelési programot, és segítünk nekik olyan messzire eljutni az óvodai évek alatt, ameddig csak tudnak, hozzásegítve őket a sikeres és zökkenőmentes iskola közösségbe való beilleszkedéshez.

A gyermekek egészséges fejlődése érdekében az óvoda közreműködik a rendszeres egészségügyi szolgáltatások megszervezésében (gyermekorvos, védőnő, szakszolgáltatások).

A gyermekek gondozásánál, ellátásánál figyelembe vesszük:

- egészséges napirend, étkezés, életritmus kialakítása
- fejlesztő tárgyi környezet biztosítása
- balesetmentes nevelés
- rendszeres testhigiénéiára való figyelés.

Személyiségfejlesztési alapelveink, közé tartozik a társas együttélés szokásainak kialakítása, megerősítése. A közös tevékenységek megkívánják a személyiség tulajdonságok megalapozását, ezen belül:

- mások toleráló magatartása
- együttérzés, segítőkészség
- megértés, azonosulás,
- alkalmazkodás
- egyéni szükségletek felismerése és érvényesítése.

Programunk fő feladatként határozza meg, hogy az óvodai játék során **játéklehetőségben** a gyermekek kibontakozhassanak. Valljuk, hogy a spontán tapasztalatszerzés tevékenység legfontosabb színtere a játék, és ezért biztosítjuk, hogy a gyermekek napjának nagy részét az általuk spontán módon kezdeményezett játékok töltsék ki. A játék, mint ebben az életkorban alaptevékenység, nélkülözhetetlen és a gyermek alapvető joga. Ezért szeretnénk védeni és bizonyítani, hogy a játék a világ megismerésének leggazdagabb formája, amelyben az értelem az érzelem, és az élmények együtt motiválják a gyermeket, a kitartó tevékenységre. A gyermek szabad játékának tiszteletben tartását, feltételeinek maximális mértékű biztosítását az óvoda legfontosabb feladatai közé sorolja. A játék a szabad tevékenység, korlátokat csak a szabályok jelentenek, amelyeket a gyermekek kulturált magatartása, szocializációja érdekében alakítunk ki közösen, megegyezéssel és megbeszéléssel.

Programunkban a játékot a tanulás természetes tevékenység formájának tekintjük.

Az óvodapedagógusok feladata „**a gyermekek tanulási környezetének**” megszervezése. Ez átgondolt, tervszerű munka szerint zajlik. Jól megszervezett munkában három műveltségi elvet érvényesítünk:

- integrálás
- differenciálás
- a felfedezés, a felismerés, és a modell követés eszközeinek biztosítása (projekt szerűen)

Ennek teljesülése érdekében az óvodapedagógus feladata a feltételek biztosítása, tapasztalatok rendezése, kiegészítése, a mintakövetés támogatása, az érdeklődés ébrentartása. Az óvodában található asztali fejlesztő játékok használatával segítjük a gyermekeknél a tanulás és a tapasztalatszerzés megalapozását. Meg kell ismerni a gyermeki személyiséget, egyéni ismereteket, a gyermekek érdeklődését, tudásbeli különbségeket, s ennek tükrében a makrocsoportos, mikrocsoportos és az egyéni foglalkoztatási formákban szervezni a tanulási tevékenységeket.

3. AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPELVEI, FELADATI

3.1. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodáskorú gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődésének biztosítása az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével.

- ❖ A gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, szeretete, megbecsülése, a „**mátság**” tolerálása. A **gyermeki szabadság** biztosítása olyan napirend kialakításával, amely egységesen szolgálja a gyermek testi, lelki és szociális szükségleteinek maximális kielégítését.
- ❖ Rugalmas, folyamatos, gazdag tevékenységrendszer biztosít, amelyben a gyermek szabadon tevékenykedhet, érdeklődésének, kíváncsiságának és alkotó vágyának megfelelően, ugyanakkor a **Napirend** belső szabályai lehetővé teszik a fő gyermeki tevékenységek hangsúlyait;
- ❖ játékprioritás
- ❖ étkezések

- ❖ pihenés
- ❖ Az **egész napos nevelést** biztosítjuk, amelyben a gyermek érkezésétől – hazamenetelig óvodapedagógus gondoskodik a gyermek neveléséről, fejlődéséről.
- ❖ *Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik, oly módon, hogy a teljes nyitva tartás ideje alatt a gyermekekkel minden csoportban óvodapedagógus foglalkozik, óvodapedagógusonként és csoportonként összesen napi két óra átfedési idővel.*
- ❖ A **napi nyitva tartás idejét**- kezdetét és befejezését – minden év kezdetén a szülők körében végzett igényfelmérés figyelembevételével alakítjuk oly módon, hogy a kisgyermek óvodában tartózkodásának teljes ideje nem haladhatja meg, a **napi 9 órát**. A heti teljes nyitva tartás ideje max. 50 óra.
- ❖ **Az óvodai nevelés szakasza a gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi.**
- ❖ **Az óvodába, minden 3. életévét betöltött kisgyermeket fogadunk.** A családtól való érzelmi megrázkódtatásoktól mentesebb elválás, az új környezetbe történő beilleszkedés, érdekében az „anyás” beszoktatás ideje a gyermek igényétől, érzelmi kötődésétől függően, akár 1-2 hétre is kiterjedhet. A beszoktatás napi ideje szakaszos játékkal indul és a pihenés megkezdésével zárul.
- ❖ Az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul; az egyenlő hozzáférés biztosításával;
- ❖ **Az óvodai jogviszony intézményesítésének szabályai** : A gyermek az óvodával jogviszonyban áll [Nkt. 49. § (1) bek.]. **Az óvodai jogviszony a beíratás napján jön létre.** A gyermek az óvodai jogviszonyon alapuló jogait a beíratás napjától kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, továbbá az óvoda házirendje egyes jogok gyakorlását az első nevelési év megkezdéséhez kötheti [Nkt. 49. § (3a) bek.].
- ❖ **Szünetel az óvodai jogviszonya** annak, aki óvodába járási kötelezettségét külföldön teljesíti, a szülő által bejelentett naptól [Nkt. 91. § (4) bek.].
- ❖ **A kötelező felvételt biztosító óvodákra** vonatkozó új szabály Hatályon kívül helyezésre került az Nkt. 49. § (2) bekezdése, mely kimondta, hogy a gyermeket elsősorban abba az óvodába kell felvenni, átvenni, amelynek körzetében lakik vagy

ahol szülője dolgozik, mert ez ellentétes azzal a szabállyal, mely szerint az óvoda köteles felvenni, átvenni azt a gyermeket, aki életvitelszerűen az óvoda körzetében lakik [Nkt. 49. § (3) bek.]. A kötelező felvételt biztosító óvodába azt a gyermeket kell felvenni, aki az óvoda körzetében lakik életvitelszerűen, tehát a szülő munkavégzésének helye nem alapozhatja meg a kötelező óvodai felvételt. Ha az óvodába jelentkezők száma meghaladja a felvehető gyermekek számát, nem kell a felvétellel javaslatot tevő bizottságot szervezni

- ❖ A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) változásai (módosító jogszabály: egyes köznevelést érintő törvények módosításáról szóló 2021. évi LII. törvény 23. § (2) bek) ➤ **A gyermek óvodai nevelésben való kötelező részvétel alóli felmentésének időbeli tartama kizárólagosan nem korlátozható, mert az sértené a szülő azon alapvető jogát, hogy a gyermekének adandó nevelést szabadon megválassza.** Nkt. 8. § (2) A 2021. július 1. napján hatályba lépő új eljárási szabályok szerint a felmentés a tárgyév április 15-ig kérhető, a felmentés annak az évnek az augusztus 31. napjáig adható, amelyben a gyermek negyedik életévét betölti, különös méltánylást érdemlő esetben újabb kérelem alapján annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek ötödik életévét betölti. A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetén a kérelem április 15. napja után is benyújtható.
- ❖ **Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetén a szakorvos rendelhető ki.** A jogszabály változás célja: a gyermek tankötelezettségének megállapítása ügyében az óvodának megfelelő lehetőséget biztosítani szakmai álláspontja kifejtésére. Szülői kérelem hiányában a gyermek tankötelezettsége megkezdésének halasztását a gyámhatóság is kezdeményezheti. A szülő, a gyámhatóság a kérelmét legkésőbb az iskolakezdés évének január 18-áig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. A szülő kérelme alátámasztására kérelméhez csatolhatja a gyermek fejlettségét alátámasztó óvodai dokumentumokat is (Nkt. 45. § (2) bek., Nkt. 6. mell.) Feladat: az óvoda felkészülése – szükség esetén – az iskolaérettséggel kapcsolatos szakvélemény kialakítására, annak munkatervbe foglalásával. ➤ Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek ellátása
- ❖ - **A kiemelt figyelmet igénylő gyermek,** tanuló kategóriája a tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló körével bővült [Nkt. 4. § 13. pont c) alpont].

- ❖ **Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek** az, akinek egészségügyi ellátása a szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben a harminchat nevelési napot várhatóan meghaladja, és emiatt a 3 legalább napi négy órai tartamban meghatározott óvodai foglalkozásokon nem tud részt venni [Nkt. 4. § 18. pont]. - Eütv. 89. és 91. §
- ❖ A kisgyermekről az óvodás évek megkezdésétől – iskolába lépésig – **fejlődési naplót** vezetünk, amely tartalmazza a kisgyermek aktuális fejlettségi szintjét, fejlesztési feladatait és a személyiség fejlődésében bekövetkezett változások értékeléseit. A pedagógiai dokumentáció az óvodapedagógust segíti, az egyénre irányuló fejlesztésben a mindenkori, aktuális fejlettség megállapításában. Idegen személy kezébe nem adható!!!
- ❖ A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- ❖ A „**nyitottság**” értelmezése – Az óvodai nevelés nyitott. A szülő előzetes bejelentés alapján, valamint nyitott óvodai napokon bepillanthat a nevelőmunka folyamatába. Megfigyelheti gyermekét tevékenységek közben, a társas kapcsolataiban, a játékaiban, a tanulásban, a munkajellegű feladatok gyakorlásában, vagy bekapcsolódhat egy-egy mesével, dallal a közösség életébe vagy a kismesterségek körében végzett tevékenységek folyamatába oly módon, hogy saját, és más gyermekeire is, csak pozitív hatást gyakorolhat. Fontosnak tartjuk, hogy a szülő számára is legyen élmény és öröm forrása az együtt töltött idő, amely egyben gyermeke személyiségének megismerésében is segíti.
- ❖ **Bizalom:** Fontos alapelvnek tartjuk, hogy a bizalom légköre hassa át a nevelés egészét. Mindazok, akik a gyermekekkel valamilyen módon kapcsolatba kerülnek / szülők, pedagógus, dajka / bízzanak a kisgyermek nevelhetőségében, fejleszhetőségében, tehetségének kibontakozásában. A szülők bízzanak a nevelőkben, akikre legfőltettebb kincsük nevelését ruházzák át. Higgyenek abban, hogy a gyermekeknek a „legjobbat a legjobban”, közös érdekek mentén együtt biztosíthatják, a kiegyensúlyozott fejlődésükhöz. Csak együtt alakíthatják önbizalmukat, én – képüket, jellemüket.
- ❖ **Tolarencia:** - A kisgyermeket olyanak kell elfogadnunk, amilyen. A másság elfogadásával abban kell bízni, hogy minden kisgyermek, az önmaga személyiségének elfogadása által válhat teljes értékűvé, aki mással össze nem hasonlítható, egyedi megismételhetetlen és szuverén személyiség. A sajátos nevelési igényű gyermeket

integrációjával biztosítjuk, hogy minden kisgyermek a fejlődésnek egyedi útját járja be és megkapja ehhez mindazt a többlet szeretet és gondoskodást, ami fejlődése számára nélkülözhetetlen.

❖ **Az óvodapedagógus feladata:**

- a nevelő és oktató munkája során gondoskodják a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,
- előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,
- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,
- a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek - bevonásával,
- a gyermekek, és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
- a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,

- pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az ünnepeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
- határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
- megőrizze a hivatali titkot,
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- a gyermek, érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

❖ Az óvodás gyermek testi-lelki szükségleteinek kielégítése, amely

- az **egészséges életmód alakításában**
(a környezettudatos magatartás megalapozása)
- az **érzelmi az erkölcsi és a közösségi nevelés**

(az óvoda alkalmazottai és a gyermek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot, az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését; az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen fontos az óvoda együttműködése a speciális felkészültséggel, rendelkező szakemberekkel)

- az **anyanyelvi-, és az értelmi fejlesztésben, nevelésben nyilvánul meg.**

(Az értelmi nevelés további feladatai: gondolkodás –alkotóképesség – fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.)

3.1.1. Az egészséges életmód kialakítása

Óvodás korban az egészséges életmód, az egészséges életvitel igényének alakítása kiemelt jelentőségű.

Feladataink a gyermekek testi fejlődésének elősegítése érdekében a következő a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése

- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése
- megfelelő egészségügyi szokások elsajátíttatása
- a gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- mozgásigényük kielégítése, harmonikus mozgásuk fejlesztése
- esetleges korrekciós feladatok ellátása speciális szakemberek bevonásával

• **az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermekek ellátása**

az 1-es típusú diabéteszsel élő, az óvodával jogviszonyban álló gyermek részére a szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján a jogszabályban foglalt speciális ellátást biztosítja [Nkt. 62. § (1a) bek.].

- magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és **telítettszír-tartalmú** ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak alakítása, prevenció és korrekció testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása

Mindezek megvalósításához egészséges és biztonságos környezet megteremtése a gyermekek fejlődése, fejlesztése érdekében.

3.1.2. Az érzelmi az erkölcsi, az értékorientált és a közösségi nevelés

Az óvodás gyermek legfőbb igénye az érzelmi függőségeinek kielégítése, az érzelmi biztonság.

Ehhez igyekszünk kiegyensúlyozott, meleg bensőséges kapcsolatot kialakítani, amelyben a gyermekek igényei odafigyeléssel, megértéssel, empátiával találkoznak. Az érzelmi támaszt nyújtó nevelői magatartás mellett alapvető feladatunk

- pozitív érzelmi kapcsolatot kell kialakítani óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatban
- az óvodai nevelés segítse elő, hogy erősödjenek a derűs nyugodt óvodai élet tevékenységei
- biztosítsa a közös élményekre épülő közös tevékenységek lehetőségét
- alakítsa ki a gyermekekben az érzelmekre épülő kapcsolatteremtés igényét (együttérzés, segítőkészség, szociális érzékenység, önzetlenség)
- nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére

- segítse elő a gyermek akaratí tényezőinek fejlődését (önállóság, önfegyelem, feladat- és szabálytudat, kitartás, önérvényesítés, önkifejezés)
- alapozza meg a természeti és társadalmi környezet megismerését, megbecsülését,
- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, óvja, védje értékeit, s ez által alapozza meg a szülőföldhöz, nemzetiséghez, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- az óvodai nevelés folyamatában, a gyermeki magatartásformák alakításában is kiemelkedő jelentőségű az óvónő modellhatása. Az óvodapedagógus, és az óvoda más dolgozóinak viselkedése, megnyilvánulása, kommunikációja, bánásmódja legyen mindig követendő példa a gyermek számára.
- . A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, sajátos nevelési igényű (SNI), hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus) közreműködésével. Viselkedési problémával küzdő gyermekek esetén kiemelt feladatunk az érzelmi zavarok tompítása, leépítése, az ösztönök és az érzelem irányításának fejlesztése.

3.1.3. Az anyanyelvi –az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az óvodás gyermek megismerő, érzelmi és akaratí folyamatai elsősorban az érzelem indította Játékos mozgásos tevékenység, valamint a sokoldalú érzékszervi megtapasztalással fejlődnek. Az óvodás korban a megismerő folyamatok jelentős minőségi változásokon mennek át. A gyermek ismereteit kezdetben főleg cselekvéseivel, manipulációival szerzi, míg később a cselekvésről leváló képzetek, képzeleti képek segítik ebben. A probléma helyzetek könnyebb Megoldását segíti az aktív beszéd és az anyanyelv egyre magasabb fokú elsajátítása.

Célunk: az érdeklődés és kíváncsiság felkeltése az egyes tevékenységek iránt. A gyermek értelmi fejlődése érdekében feladataink a következők:

- A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.
- A gyermek érdeklődésére alapozott változatos tevékenységekkel adjunk lehetőséget a természeti és társadalmi környezet megismerésére, tapasztalatszerzésére.
- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.
  - Az anyanyelvi fejlődésben és a kommunikáció különböző formáinak alakításában
  - a helyes mintaadás, szabályközvetítés (javítgatás elkerülése)
  - a beszédkedv fenntartása, ösztönzése
  - a gyermek meghallgatása
  - a gyermeki kérdések érvényesülése
  - a válaszok igénylése kiemelkedő jelentőségű.
- Keressük azokat a pályázati lehetőségeket, melyek biztosítják azt a törekvésünket , hogy : A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.” ezzel is biztosítva kitűzött céljainkat.

3.2.Az óvodai nevelés speciális feladatai

3.2.1.Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Az egészség- és környezeti nevelés nagy jelentőséggel bír a kisgyermek a személyiségfejlesztésben. A mindennapos óvodai nevelés az egészséget, mint alapvető értéket állítja minőségfejlesztő programjába, integráló tevékenységeiben biztosítja az esélyegyenlőséget, fejleszti és korrigálja életmódbeli képességeit. Az egészség testi, lelki,

társkapcsolati jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával, azaz: annak védelme, fejlesztése nem önálló nevelési feladat.

Az egészség- és környezeti nevelés akkor hatékony, ha teljes körű. Teljes körű, ha áthatja az óvodai élet egészét:

- Az egészségfejlesztés és a környezeti nevelés kialakításában valamennyi pedagógusnak és a pedagógia munkát segítő dolgozónak kiemelt a felelőssége és a kötelessége
- Az egészségnevelési és környezeti nevelés tevékenységei valamennyi gyermek aktív, cselekvő bevonásával valósulnak meg.
- Prioritást élvez az egészséges életmód, a testápolás, étkezés, öltözködés, pihenés, betegségmegelőzés az egészségmegőrzés szokásainak alakítása és a környezettudatos magatartás belső igénnyé fejlesztése
- Az egészségfejlesztés és a környezeti nevelés felvilágosítással, a munka – és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával történik.
- A tevékenységek megtervezésében, megvalósításában és értékelésében aktívan szerepet vállalnak a szülők, a civil szervezetek, valamint az óvoda társadalmi környezetéhez tartozó szervezetek, intézmények.

Az egészségnevelési és környezeti nevelés elvei

- a környezet állapotára érzékeny gondolkodásmód kialakítása
- rendszerszemléletre nevelés
- fenntarthatóságra nevelés, az elvekkel való azonosulás elsegítése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- optimista életszemlélet kialakítása
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia és segítő életmód kialakítása

Az egészségnevelési és környezeti nevelés célja

Az egészségnevelési és környezeti nevelés célja a gyermekek teljes körű egészségfejlesztésének - **lelki, testi, értelmi, érzelmi és akarat tulajdonságaiknak** - biztonságban és egészséges környezetben történő alakítása.

Az óvodapedagógus feladatai

- Az egészséget támogató, biztonságos, esztétikus környezet kialakítása és védelme
- Környezettudatos magatartásformák fejlesztése
- A helyes napirend és életrend kialakítására nevelés
- Alapvető higiéniai normák megismertetése és betartására szoktatás
- A komplex testi- lelki- szociális értékek védelmére nevelés
- Ökológiailag fenntartható, egészséges élő, és élettelen környezet kialakításának fejlesztése
- Annak tudatosítása, hogy az egészségvédelem fontos és tenni kell érte
- A gyermekek megismertetése a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének lehetőségeivel, a kapcsolatteremtő és a drámajáték eszközeivel
- Az anyag- és energiatakarékos óvodaüzemeltetés és a pedagógusok példamutatása
- A szelektív hulladékgyűjtésben a gyermekek folyamatos, tevékeny és következetes bekapcsolása

Az egészségnevelés és környezeti nevelés tartalma

- Az egészséges táplálkozás
- A mindennapos testnevelés, testmozgás
- A testi és lelki egészség fejlesztése
- A viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése /drog,-alkohol,-dohányzás prevenció/
- A bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése
- A baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás
- A személyi higiéné
- A környezettudatos magatartás és viselkedés szokás és normarendszerének kialakítására terjednek ki

Az egészségnevelési program megtervezése, értékelése

Az óvoda teljes egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, mérhető értékelhető módon tervezzük meg, beépítve a pedagógiai program valamennyi területébe.

A program megvalósítását az garantálja, ha

- céljaiban konkrét, reális

- az életkori sajátosságokat figyelembe veszi
- a nevelőtestület és a segítő kapcsolatok szakemberei által elfogadott
- megvalósítási lépéseiben figyelembe veszi az adott lehetőségeket
- a feladatokat tagoltan rögzíti
- tartalmazza a módszertani elemeket
- a szükséges forrásokat meghatározza
- valamint kijelöli a határidőket és megnevezi a felelősöket

Módszerek, eszközök, az egészségnevelési és környezeti programok megvalósításához

- nevelőtestületi értekezlet
- óvodapedagógusok, segítőik és külső szakemberek együttes képzése egészségfejlesztés témakörben
- szülői fórumok egészségfejlesztő, népegészségügyi szakember, mentálhigiénikus, bevonásával
- környezetvédelmi tevékenység
- szűrővizsgálatok
- kirándulások, szabadidős programok, kísérletek
- mérések
- egészségvédelmi, környezetvédelmi programok bemutatása
- dohányzás megelőző ismeretterjesztő napok tartása
- szelektív hulladék gyűjtése a szülők bevonásával
- higiénés eszközök bemutatása
- közös programok az óvodai partnerek bevonásával
- kirándulások szervezése, melyet a Terepgyakorlat terv tartalmaz
- „Zöld óvoda” cím elnyerése, program beépítése a pedagógiai munkatervbe
- **ÓVODAKERT**

A teljesült feladatok értékelése

- A PDCA logika/ tervezés, cselekvés, ellenőrzés, beavatkozás/ adaptálása az óvodai egészségfejlesztési és környezeti nevelési feladatok értékelésére. Cél a jól bevált eszközök, módszerek, programok fenntartása, a kevésbé beváltak javítása, esetleg elhagyása, illetve az igények figyelembevételével újabbak beépítése, indítása.

- Az újabb célok meghatározása.

Az egészségfejlesztési és környezeti nevelési programot a nevelőtestület készíti el és az óvodavezető beépíti az éves munkatervbe. A konkrét feladatait az óvodai nevelés különböző területeihez beépítettük.

3.2.2. Roma nemzetiségi óvodai nevelés

- **Óvodánk a nemzetiségi nevelés irányelveit meghatározó EMMI rendelet (17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kialakításáról) alapján magyar nyelvű roma/cigány kulturális nevelést folytató óvoda.**

Feladata:

- már 2.5- 3 éves kortól óvodai ellátásban részesüljenek,
- érzelmi biztonság megteremtése,
- a családból az óvodába való átmenet segítése,
- a magyar nyelven folyó óvodai nevelés, kommunikáció teljessé tétele,
- alakuljon ki a rendszeres óvodába járás, minimalizálódjon az indokolatlan hiányzás
- az óvodai-iskolai átmenet segítése, zökkenőmentes iskolakezdés
- az óvodai napirend, szokások megismertetése, elfogadása, szükségleteik maximális figyelembe vétele mellett,
- az egészséges életmódra való nevelés kiemelt, hangsúlyos kezelése, **fenntarthatóságra való nevelés, környezetvédelem, egészséges táplálkozásra, egészséges ételek fogyasztására való figyelemfelhívás**
- gyermekközpontú, személyiségközpontú fejlődés segítése, fejlesztés megvalósítása a különböző tevékenységi formákban,
- gyermek- és családvédelem feladatainak megvalósítása (a gyermek a családban nevelkedjék, szükségleteihez igazodó nevelés, személyiségfejlődés biztosítása, hatékony együttműködés a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal)

- váljon értékükké az önzetlenség, az együttérzés, segítőkészség, a munkaszeretet, az igazmondás és a becsületesség,
- nemzetiségi kultúrkincsből és az anyanemzet kultúrájából (irodalom, zene, népi játék) gyűjtött és választott tematika beépítése a projektrendszerbe.
- ismerjék szűkebb környezetük (Nógrád megye, Nagybárcány) roma hagyományait, nevezetes művészeit, alakuljon ki a szülőföldhöz való kötődés, szeretet

A roma nemzetiség kulturális nevelés tartalma

- Egyénre szabott, célirányos fejlesztési tervek készülnek a felzárkóztatás, tehetséggondozás hatékonysága érdekében.
- Kiemelt területek az egészséges életmód szokásainak kialakítása mellett a mentális hátrány csökkentése és a mentálhigiénés lehetőségek kihasználása (ezeken kívül: önmaguk – mások testi épségének megóvása érdekében veszélyhelyzetek felismerése, tájékozódás környezetükben stb.)
- A szociális zavarok leküzdése érdekében az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelést további kiemelt területként jelöljük meg, így az elfogadó, alkalmazkodó, együttműködő képességek, kitartó magatartásforma, konfliktuskezelés, erkölcsi tulajdonságok, közösségi érzés erősítését, munkafeladatok önálló vállalását stb.
- A nagycsoportos gyermekeknél az iskolakészültség elérése érdekében fontos feladatnak tartjuk az értelmi fejlődés segítségét az észlelési funkciók fejlesztésével.
- Ezen gyermekek többsége kommunikációs nehézségekkel küszködik, jellemző a beszédfejlődési lemaradás, ezért esetükben kiemelt feladatunk a verbális fejlesztés (beszédszituációk teremtése, szókincsbővítés, beszédkedv fokozása, beszédhibák javítása). A beszédhibás gyerekek fejlesztését logopédus is végzi.
- Az általános feladatok kitűzése után a gyermekek egyéni fejlődési ütemét, hiányosságait, eredményeit figyelembe véve készítjük el az egyénre szabott fejlesztési tervet.
- A nagycsoportos gyermekek közül részképesség hiánnyal küszködő, lassabb fejlődési ütemben fejlődő gyermek fejlesztőpedagógus által tervezett és vezetett fejlesztő

foglalkozáson vesz részt. Ezen tevékenységek hozzásegítik a gyermekeket ahhoz, hogy fejlődési lemaradásaik csökkenjenek, és az iskolakészültségük növekedjen. A tehetséggondozás, amelynek érdekében figyelemmel kísérjük a kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekeket és számukra DIFFERENCIÁLT FEJLESZTÉST alkalmazunk. A sikeres és hatékony nevelőmunka érdekében folyamatos kapcsolatra törekszünk a Roma Nemzetiségi Önkormányzat képviselőjével, és a Gyermekjóléti Szolgálattal

Megszervezése:

- A nemzetiségi óvodai nevelés a gyermek óvodába lépésétől az iskola megkezdéséig tart.
- A nemzetiségi óvodai nevelésben részt vevő óvodapedagógus ismerje a kisebbségzsellemi és tárgyi kultúráját, hagyományait, szokásait. Fontos feladat a kultúrkinccs átörökítése.
- Az óvoda nevelőmunkáját kiegészíti a családdal (szülőkkal, nagyszülőkkal), a nemzetiségi szervezetekkel, való együttműködéssel a hagyományápolás és a nemzetiségi identitástudat megalapozása és fejlesztése terén.
- A nemzetiségi neveléshez a nemzetiségi kultúra ápolását, segítő eszközöket biztosítunk.
- Az óvoda környezete tükrözze a nemzetiségi életmódját, szokásait, hagyományait és tárgyi emlékeit.

A roma nemzetiségi óvodai nevelés formája:

- A roma nemzetiségi óvodai nevelés során a tevékenységi formákban hangsúlyozottan kell szerepeltetni a roma/cigány játékokat, verseket, meséket és dalokat.
- A vizuális nevelésben a sajátos szín- és formavilágnak helyet kell kapnia.
- A mozgáshoz kötődő tevékenységek között szerepeljen a roma/cigány tánckultúra megismertetése.
- A roma nemzetiségi óvodai nevelés olyan módon készítse fel a gyermekeket a sikeres iskolai előmenetelre, hogy tudatosan építsen a roma/cigány kultúra és a többségi kultúra közötti különbözőségekre és hasonlóságokra.

- **Havi óvodai projekt** témáinak megtervezésénél nagy figyelmet kapjanak az ismert (megyénk) roma nemzetiségű írók, költők, zenészek, stb művei.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként:

- a gyermekben alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a nemzetiség kultúrája iránt;
- ismerjen a nemzetiség kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat;
- ismerkedjék meg a helyi nemzetiségi szokások, hagyományok és tárgyi kultúra értékeivel, tanulja meg azok tiszteletét és megbecsülését

3.2.3. Kiemelt figyelmet igénylő tanulók

a) A logopédiai ellátás biztosítása

Az óvodába utazó pedagógus látja el az óvodás gyermekek logopédiai nevelését.

A logopédiai ellátás célja:

Különböző beszédhibával, nyelvi-kommunikációs zavarral küzdő gyermekeket a szülőkkel együttműködve, az egyéni sajátosságokat figyelembe véve, a fejlesztési lehetőségeket maximálisan kihasználva, a logopédiai módszerek komplex alkalmazásával, az általános iskolai tanulásra, tanulmányok elvégzésére alkalmassá tegye. Egyéni és csoportos foglalkozások változatos alkalmazásával történik a gyermekek fejlesztése, ezt a logopédusa gyermekeknél egyéni szempontok figyelembevételével dönti el.

A logopédiai ellátás általános feladatai:

- a beszédhibák feltárása
- a beszédindítás
- a beszédhibák korrekciója
- nyelvi – kommunikációs zavarok leküzdése,
- a dyslexia és a disgráfia megelőzése és korrekciója

Speciális feladatok:

A beszédhibás gyermekek komplex fejlesztése az iskolaérettség biztosítása érdekében

Kiemelt feladatok

- szókincsbővítés
- verbális emlékezőkészség fejlesztése
- grafomotoros fejlesztés
- térbeli tájékozódó képesség fejlesztése
- hallás figyelem fejlesztés
- ritmusérzék fejlesztés
- vizomotoros fejlesztés
- helyes beszédlejtés fejlesztés

A logopédiai ellátás tárgyi és személyi feltételei optimálisan biztosítottak az intézményben.

b) Különleges bánásmódot igénylő tanulók

ba) Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása

Az alapító okiratban meghatározottak szerint:

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló (különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral /súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral/ küzd, integrált oktatása-nevelése; óvodai fejlesztő program megvalósítása (IPR), a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése

Célunk: annak elérése, hogy a pedagógiai programunkban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek:

- A sajátos nevelést igénylő gyermekek egyénre szabott differenciált fejlesztésben részesüljenek, fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- A rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az óvoda nevelési programjának tartalmi elemévé.

- A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését az óvodai csoportokban a többi gyermekkel együtt nevelve valósítjuk meg óvodánkban.
- Az óvodai nevelés, az óvodai foglalkozás elsődlegesen nem a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentését, a gyermek egészségügyi rehabilitációját, rehabilitációját szolgálja.
- A tanulási képességet vizsgáló rehabilitációs és szakértői bizottság véleménye alapján egyéni foglalkozás keretében - egyéni fejlesztési terv alapján – biztosítjuk egyéni megsegítésüket.
- A sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése érdekében biztosítjuk, hogy a fogyatékoság típusának megfelelő végzettséggel, szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus segítse a gyermek fejlesztését és az óvodapedagógusok munkáját.

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését különösen az alábbiak figyelembe vételével valósítjuk meg:

- A kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését, az eredményeit, erényeit, sikeres próbálkozásait értékelő, különbözőségét elfogadó környezet megteremtésével segítjük;
- Az óvodában töltendő időt - szakértői vélemény alapján - folyamatosan és fokozatosan növeljük;
- a különleges gondozási igény kielégítésénél kiemelt figyelmet fordítunk a speciális segédeszközök használatára, a segédeszközök elfogadtatására, az azok következetes használatára és megőrzésére nevelést folyamatos feladatunknak tekintjük;
- A fejlesztés rövidtávú céljait minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai-, orvosi -, pszichológiai- komplex vizsgálat diagnózisaira, javaslataira építjük, a fejlesztések a számunkra megfelelő területeken valósuljanak meg, az elvárások igazodjanak fejlődésük lehetséges üteméhez.
- A helyi óvodai nevelési programunkban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak a gyermekek között fennálló különbözőségek ellenére minden gyermekre érvényesek. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a tartalmi és eljárásbeli differenciálás nagyobb mértékű és a szokásostól eltérő eljárások alkalmazását és kiegészítő pedagógiai szolgáltatások igénybevételét is szükségessé teszi.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködésével látja el az óvoda.

bb)A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek óvodai nevelése

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,

Ha a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A BTM megállapítását végző nevelési tanácsadó által készített szakvélemény javaslatot tesz a gyermek fejlesztő foglalkoztatására. Az óvodapedagógus folyamatosan figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését, és arról rendszeresen, negyedévente részletes értékelést készít, ismerteti a szülővel megállapításait, és segítséget nyújt az otthoni neveléshez.

Az óvodapedagógus feladatai:

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, egyéni haladási naplót vezet
- differenciált nevelés-oktatásához alkalmas individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereit megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres, alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez, együttműködik a szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

bc) Kiemelt tehetséges gyermek tanuló

Kiemelt tehetséges gyermek, tanuló : az a különleges bánásmódot igénylő gyermek , tanuló aki átlag feletti általános vagy speciális képessége birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció , elkötelezettség.

Feladatunk: Óvodai élet során megfigyelések alapján a tehetség –ígéreték megtalálása, majd egyénre szabott fejlesztés megtervezése. Olyan pedagógiai környezet kialakítása csoporton belül, (újszerű módszerek, egyénre szabott technikák) ahol a valamilyen területen kimagaslóan tehetséges gyermek kreativitásának fejlesztése „ tehetséggondozó” foglalkozásokon való részvétele biztosított. A tevékenységek szabadon választottak, játékos formában szervezendők, alakuljon ki a gyerekekben az alkotószabadság. Ezzel hozzájárulunk a gyermekei személyiség alakulásához, mely érzelmi biztonságot nyújt a gyermek számára. Feladatunk a szülők tájékoztatása, bevonása és segítése a gyermek fejlesztésébe, az együttműködés kialakítása,
A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. **Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek bátorítására.”**

Tehetséges kisgyerekek korai jellemzői:

- meglepő pontosságú, illetve részletességű **hosszú- és rövidtávú memória,**
- az átlagnál sokkal hosszabb ideig képesek *egy dologra figyelni,*
- gyorsan kialakuló, változatos és gazdag *szókincs,*
- fejlett **képzelőerő,** amely megnyilvánulhat korai *szerepjátékokban*
- korai **figuratív rajzolás** (15 hónaposan rajzolás közben mondja, hogy mit rajzol éppen,
- zene , tánc, mozgáskultúra fejlettsége

A tehetséggondozás céljai:

- a tehetséges gyermek erős oldalának fejlesztése;
- egy adott tehetséges gyermek (tehetséggel összefüggő) gyenge oldalainak kiegyenlítése;
- „megelőzés”, „légkörjavítás”;

- olyan területek támogatása, amelyek kiegészítik a direkt tehetségfejlesztést.
(RELAXÁCIÓ)

**bd) A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint
Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek tanulók nevelése**

A tudáshoz való hozzájutás esélyét minden HH/HHH kisgyermek számára biztosítani szeretnénk; a tudáshoz, mint a kompetencia egyik összetevőjéhez kívánjuk juttatni őket. A 3-7 éveskorú gyermekek- sajátos kultúrájukból és családi életvitelükből adódó különbözőségére tekintettel-sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztése, differenciált módszerekkel.

Feladatunk, olyan pedagógiai környezet kialakítása az óvodánkban, ahol a különbözőség feléfordulás mindenkinek természetessé válik, hogy megismertessük a befogadó társadalom normáit, alakítsuk a családok értékrendjét, erkölcsi magatartásukat.

Célunk:

- Három éves kortól kiváló minőségű óvodai nevelés biztosítása a HH/HHH gyermekek részére.
- Az óvodán belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.
- A gyermekek differenciált fejlesztése egyéni képességeik figyelembe vételével.
- Gyermekközpontú, családorientált szemlélet kialakítása.

Alapelveink:

- Szeretetteljes, családias légkör kialakítása, a gyermekek érdekeinek mindenekfelett érvényre juttatása.
- Az individualizálva szocializáló személyiségfejlesztés, az egyéni különbségeket toleráló fejlesztés.
- A tevékenységközpontú szemlélet, mely sajátos tevékenységrendszeren közvetíti az életkornak, aktualitásoknak, környezetnek megfelelő műveltség tartalmakat.
- A családokkal való együttműködés, szülők bevonása az óvodai életbe.

Feladatunk:

- A HH/HHH gyermekek településen belüli, valamint megkeresi és fogadni a fenntartó illetékességi területén kívül eső településekről óvodai ellátást kérőket, teljes körű beóvodázással biztosítani az esélyegyenlőséget,
- A gyermekcsoportokban a HH/HHH gyermekek egyenlő elosztásával biztosítjuk óvodai-,és csoport szinten a szegregációmentességet.
- Egyéni, differenciált készség- és képességfejlesztés, egyénre tervezetten, a gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követésével, értékelésével.
- Hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel, valamint az óvodán kívüli társadalmi és civil szervezetekkel.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai neveléssel csökkenteni tudjuk

3.2.4.Gyógytestnevelés

Az óvodába járó, rászoruló gyermekek mozgásszervi elváltozásának megelőzése érdekében, utazó gyógypedagógus látja el az óvodai gyógytestnevelést.

A gyógytestnevelés célja: Az óvodába járó 3-7 éves gyermekek személyiségfejlesztésének elősegítése, egészség szintjének emelése a testi deformitások javításával, az elváltozások megelőzésével, illetve korrekációjával.

A gyógytestnevelés feladatai:

- A szerzett vagy veleszületett betegség következtében kialakult egészségi állapot helyreállítása
- A testi képesség fejlesztése (erő, ügyesség, állóképesség)
- A mozgáskészség fejlesztés
- A mozgásműveltség fejlesztése
- A mozgásigény felkeltése, kielégítése

A gyógytestnevelés alapelvei:

- Tudatosság, tervszerűség a foglalkozásokon

- Játékosság
- Életkori sajátosságok figyelembevétele, jelenlegi testi állapotról való tájékozódás
- Egyéni és csoportos feladato, differenciálása.

A gyógytestnevelés foglalkozásokra a gyermekorvos, az ortopéd szakorvos és az óvónő együttes szűrése alapján kerülnek a gyermekek.

A gyógytestnevelés tanügyi dokumentuma: a gyógytestnevelési orvosi nyilvántartó lap
A gyógytestnevelési foglalkozásokat az óvoda folyosóján szervezzük meg, heti egy alkalommal utazó gyógypedagógus segítségével.

3.2.5. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gyermekvédelem célja: Minden gyermek részére biztosítani azokat a lehetőségeket, amelyek képességeinek, lehetőségének kibontakoztatásához szükségesek. A gyermek leküzdhesse azokat az akadályokat, hátrányokat, amelyek születésénél, vagyoni helyzeténél vagy bármely más oknál fogva fennállnak. Fontosnak tartjuk a prevenció munkát, ezzel erősítve a szülő és az óvoda kapcsolatát. Ha a gyermek és a szülő viszonyánál bármilyen negatív változást veszünk észre, azonnal felvesszük a kapcsolatot a szülővel, ezzel próbáljuk megelőzni a gyermekek személyiségének és magatartásának esetleges romlását.

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységünk alapelvei:

- • A gyermek személyiségének, emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartása valósuljon meg.
- • Az óvodai nevelés során tilos a hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból.
- • Tartsuk tiszteletben a gyermek gondolati -, lelkiismereti- és vallásszabadsághoz való jogát.
- • Humánus, megértő, egyéni bánásmódot alkalmazunk.
- • A család gyermeke iránti felelősségének erősítése.
- **A köznevelés ágazati kerettörvényének 2021. július 8-án hatályba lépő módosítása értelmében az óvodában nem szervezhető olyan foglalkozás, illetve nem folytatható olyan tevékenység, amely a gyermekek számára népszerűsíti • a pornográf, a szexualitást öncélúan ábrázoló tartalmakat, • a homoszexualitást, • a gyermek születési nemének megváltoztatására irányuló beavatkozásokat, • a**

transzszexualitást, • a társadalmi nemek elméletét (Alaptörvény XVI. cikk (1) bek.) Az óvoda saját pedagógus-munkakörben foglalkoztatott alkalmazottján és az intézmény egészségügyi szolgálatot ellátó szakemberen, valamint az óvodával kötött együttműködési megállapodással rendelkező állami szerven kívül más személy vagy szervezet a gyermekek részére tartott foglalkozás keretében szexuális kultúrával, nemi étellel, nemi irányultsággal, szexuális fejlődéssel, a kábítószer fogyasztás káros hatásaival, az internet veszélyeivel és egyéb testi és szellemi egészségfejlesztéssel kapcsolatos programokat (a továbbiakban: felvilágosító program) csak akkor tarthat, ha jogszabályban kijelölt szerv nyilvántartásba vette [Nkt. 9/A. § (1) bek.]. A felvilágosító programok tartására jogosult szervezet nyilvántartását vezetni jogosult szervet, a nyilvántartásba vétel részletes feltételeit, továbbá a nyilvántartás vezetésére és közzétételére vonatkozó részletes szabályokat az oktatásért felelős miniszter rendeletben állapítja meg [Nkt. 94. § (1) bek. j) pont]. Amennyiben a köznevelési feladatokat ellátó hatóság a hatósági ellenőrzés során feltárja, hogy az intézményben a felvilágosító programokat nem a nyilvántartásba vett szervezet végezte, az 7 intézményvezetővel és a program szervezőjével szemben szabálysértési eljárást kezdeményez [Nkt. 79. § (8) bek.].

Célunk: Működjön rendszeresen a gyermekvédelmi törvénynek megfelelő figyelő szolgálat és jelzőrendszer, a megelőzést előtérbe helyezve. Óvodánkban a gyermekvédelem gyermekvédelmi program alapján történik, ez a munka minden évben változik. Gyermekvédelmi felelős irányítása mellett minden óvónőnek fontos szerepe van a feladatok ellátásában. Az állandó feladatok mellett, meghatározzuk évente feladatainkat, értékeljük eredményeinket. Munkánkat segíti a gyermekjóléti szolgálat, és a községi önkormányzat.

Az óvodás gyermekek családi helyzetének évenkénti felméréséhez készített szempontok:

- Az óvodások száma összesen, ebből veszélyeztetettek száma.
- Hátrányos helyzetű gyermekek száma.
- Három, vagy többgyermekes családban élők száma.
- Fogycatékos gyermekek száma.
- Egyedülálló családban nevelkedők száma.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek:

Feladatok:

- • A gyermek és körülményeinek megismerése, folyamatos figyelemmel kísérése.
- • Megállapítani, hogy képességei kibontakozásában elsősorban mi akadályozza.
- • Meghatározni a lemaradás mértékét, minőségét.
- • Meghatározni a fejlődési utat.

Tevékenységek:

- • Családlátogatás, szülői konzultáció.
- • A szülők anyagi terheinek csökkentése érdekében tájékoztatás a lehetőségeiről.
- • A szülői közösség segítségnyújtása a rászorulóknak, amely lehet tárgyi, szociális vagy anyagi jellegű.

3.2.6. Az Óvodai Integrációs Fejlesztő Program

Célja:

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, óvodai beíratásának támogatása. Minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása.
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása.

A program feladatai

2,5- 3-8 éves korú halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felkutatása, és annak elérése, hogy minden gyermek óvodába járjon.

- Beóvodázási, befogadási és beszoktatási tervünk alapján rendszeres óvodába járásuk elérése.

Integrációt elősegítő csoportalakítás

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos elosztása

Az igazolatlan hiányzások minimalizálása

- A rendszeres óvodába járáshoz szükséges gyermeki és szülői motiváció erősítése gazdag együttműködési formákkal, annak megtervezése intézményi, gyermekvédelmi munkatervben
- A szülők munkába állását lehetővé tevő óvoda nyitva tartása, minden év szeptemberében a szülői igények egyéni felmérése alapján határozzuk meg az óvodáink nyitva tartását minden egyéni, szülői igényhez igazodóan.

A pedagógiai munka kiemelt területei

- **Kommunikációs nevelés** (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése): anyanyelvi játékok, drámajátékok alkalmazása a napi tevékenységek során, a rászoruló gyermekek logopédiai kezelése. Egyénre szabott fejlesztési programok a DIFER mérések eredményei alapján, a DIFER beszéghanghallást fejlesztő játékok alkalmazása
- **Érzelmi nevelés, szocializáció** (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés): Az alapvető udvariassági szokások, magatartásmódok elsajátítása. Feladat- és szabálytudatuk kialakítása, önfegyelemük fejlesztése.
- **Egészséges életmódra nevelés** (egészségtudat kialakítása, táplálkozás): Rendszeres életritmus, rugalmas napirend, a gyermekek életkorának megfelelő szokásrendszer kialakítása.
- **Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése:** Személyiségfejlesztés, közösségi kapcsolatok ápolása, másság elfogadására, idősök tiszteletére, kisebb társak segítésére nevelés. Hagyományok ápolása, az ünnepek értékközvetítő szerepével.

A program szervezeti keretei

- A gyermekek egyéni képességeihez igazodó differenciált fejlesztés, tehetséggondozás, felzárkóztatás szervezeti formáit alkalmazzuk.
- Integrációt elősegítő csoportalakítást valósítunk meg. A „jó családhoz” hasonló körülményeket teremtő vegyes életmód szervezésű gyermekcsoportjainkban az egyéni, kiscsoportos foglalkoztatási formák alkalmazását preferáljuk.

A program módszerei

- Korszerű óvodapedagógiai módszereket alkalmazunk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyteremtő, eredményes nevelése érdekében.(pl. projekt tervezés, differenciálás)

A program eszközei

- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérést végzünk, részletes anamnézist készítünk.
- Egyéni fejlesztési naplót vezetünk minden gyermek személyiségfejlődési útjának nyomon követése érdekében.
- A szakértői véleménnyel rendelkező gyermekek esetében egyéni haladási naplóban az egyéni megsegítés, fejlesztés tartalmát és eredményeit rögzítjük.
- Neveltségi és fejlettségi szintméréseket végzünk.
- A 4 éves HHH gyermekek fejlődésének nyomon követése érdekében alkalmazzuk a Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszert (DIFER), kapott mérési eredményeket felhasználjuk fejlesztő munkánk során.
- Értékelő esetmegbeszéléseket tartunk, problémamegoldó fórumokat működtetünk közvetett és közvetlen partnereink bevonásával.
- Speciális nevelő-személyiségfejlesztő munka: logopédiai, fejlesztőpedagógiai, gyógytestnevelési és gyógypedagógiai ellátást biztosítunk óvodánkban.
- A program lehetőségével minden tanévben ingyenes kirándulást szervezünk a gyermekek számára.

A program releváns személyi és tárgyi feltételei

Az intézményen belül a program megvalósításához részben rendelkezésre áll a személyi feltétel, tárgyi feltételek megfelelőek.

Nevelőtestületünk tagjai (3 óvodapedagógus) a óvodák sajátos nevelési arculatának megfelelő módszertani kultúrával rendelkező, innovációra nyitott, a gyermekek mindenek feletti érdekeit képviselő óvodapedagógusok, akiknek legfőbb nevelési eszköze az empátia és a szeretet. A következő speciális végzettségekkel rendelkezők: 1 fő szakvizsgázott óvodapedagógus.(EBI), 1 fő konduktor-óvodapedagógus végzettség,

A programunk szerint a jó óvodapedagógus:

- bízik a gyermekben, optimista és realista,
- hagyja a gyermekeket próbálkozni, ösztönzik az újrakezdésre, bátorítja;
- türelmesen kivárja az eredményt;
- a háttérből figyel a gyermeket, szükség esetén segít, támogat;
- a teljes lényével motivál, „pozitív erőforrás” a gyermek számára;
- minden gyermekben felismeri a szunnyadó lehetőséget, az erőt, az erősséget;
- a hibákat az eredmények oldaláról közelíti meg, és bizalomelőleggel (én tudom, meg tudod csinálni) segíti a hibák kijavítását.

Valljuk, a nevelés team munka, hogy az óvoda, mint egy igen sokrétű helyi rendszer soktényezős kölcsönhatások rendszere, ahol az egész rendszer működése, funkcionálása érinti a gyermekek fejlődését.

Az **Óvodai Integrációs Fejlesztő Program** megvalósításának fő feladatait minden nevelési évben az intézmény **éves munkatervében** határozzuk meg. Ez alapján az óvoda elkészíti az integrációs tevékenység éves **cselekvési ütem tervét**.

- Az óvodában a cselekvési ütemtervet minden nevelési év elején össze kell állítani, összhangban az intézményi IPR stratégiáival és az intézményi munkatervvel.
- A munkacsoportokat a helyi általános iskolával közösen alakítottuk ki, A kapcsolattartás rendszeres formái: értekezletek, problémamegoldó fórumok

- Nem rendszeres formái: szakmai és esetmegbeszélések, hospitálásra épülő együttműködések, napi beszélgetése

Óvoda-iskola átmenet támogatása:

Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka

- A tanulási képességek megalapozása
- A tanulás és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése
- Megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció
- Az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása

Iskolaválasztás

- Tanácsadás a kijelölt iskolával, szabad iskolaválasztással, a halmozottan hátrányos helyzetűek előnyben részesítésével kapcsolatban
- A sajátos nevelési igényűvé minősítéssel kapcsolatos felvilágosítás, tanácsadás

Az érintett iskolákkal közös óvoda – iskola átmenetet segítő program kidolgozása

- DIFER- mérés 4 éves korban való megkezdése
- Hospitálások, esetmegbeszélések
- Közös programok szervezése
- Bemutató foglalkozás során volt óvodásaink látogatása

Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel
- A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása
- Rendszeres napi, vagy heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről
- Az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése
- Szülők részvételi lehetőségeinek biztosítása a nap bármely szakában

Szükség és igény szerint egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése

A család szokásainak és értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása

Szülői közösségek kialakítása, szülők bevonása az óvodai rendezvények szervezésébe és lebonyolításába

Szülői igények és elégedettségük folyamatos mérése, az igények lehetőség szerinti kielégítése

Intézményi önértékelés készítése az Országos Oktatási Integrációs Hálózat ajánlása alapján.
Mérőeszköz az integrációs program elemeinek számszerűsíthető méréséhez az alábbiindikátorok szerint:

- beóvodázási arány,
- hiányzási mutatók, DIFER- mérést követő
- hozzáadott érték, iskolakezdés megfelelő
- időben, sajátos nevelési igényű minősítés
- csökkentése, integrált beiskolázás, szabad
- iskolaválasztás érvényesülése
- Eredményesség mérése, értékelése, a fejlesztés irányainak kijelölése

Óvodába lépő új gyermekek beszoktatása az óvodai életbe:

Nagy figyelmet fordítunk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek hatékony óvodába való beilleszkedésére.

Az óvodába lépés első benyomásai egy „életre szóló” élményt ad a gyermekek, a szülő és az óvodai dolgozók számára.

Nagyon fontos a fokozatos beszoktatási időszak megtartása a szülők kéréseinek figyelembe vételével.

Célunk, hogy a gyermekek minél rövidebb idő alatt szokták meg az óvoda hangulatát, mert ez által pozitív benyomást nyújtunk a szülők és a gyermekek számára.

Programunk a beszoktatási időszakot tekinti a családdal való együttnevelés kiindulópontjának.

Ütemterv:

JANUÁR: A fenntartó községek Polgármesteri Hivatalaitól a leendő óvodások névsorának kérése a népesség- nyilvántartó adatai alapján.

MÁRCIUS: A leendő óvodások szüleinek értesítése az óvodai beiratkozásról.

ÁPRILIS: Óvodai beiratkozás.

Óvodai beiratkozás alatt nyílt tanítási napot tartunk a leendő szülőknek, és gyermekeiknek. Megismerkednek a szülők az óvoda épületével, a csoportszobákkal a gyermekük leendő óvónőjével, az óvoda házirendjével. A felmerülő kérdésekre problémák megbeszélésére kötetlen beszélgetés formájában kerül sor.

JÚNIUS: Értesítés az óvodai felvételtől, leendő óvodás gyermeke szüleinek szülői értekezlet.

FOLYAMATOS: A mindenkori tanév végéig az óvodai napok délelőttjén lehetőséget adunk az óvoda látogatására, beszoktatás elkezdésére.

AUGUSZTUS: A hónap második hetében az óvónők családlátogatást tesznek a leendő óvodások szüleinél. Ajándékkal kedveskednek a gyermekeknek, valamint a szülőket tájékoztatják az óvoda kéréseiről. Megbeszéljük a beszoktatás rendjét, felméri a szülők igényeit.

SZEPTEMBER: A szülőkkel előre megbeszélte módon, az óvodai beszoktatási hónap./ Alkalmazkodik az óvoda a szülők kéréseihez, és a gyermekek igényeihez/

OKTÓBER: Szülői értekezlet. Az új szülők bemutatása a többi szülőnek. A beszoktatás tapasztalatainak megbeszélése. Az új tanév rendjének ismertetése, szülői házirend felelevenítése, felmerülő kérdések megbeszélése.

FOLYAMATOS: Az óvodai nyílt ünnepeken lehetőséget adunk a községekben élő még nem óvodás korú gyermekek szüleinek és gyermekeiknek, hogy bepillantassanak az óvoda életébe./Nyílt ünnepek: Márton nap, Mikulás, Karácsony: Húsvét, Ballagás, Gyermeknap/

Az Integrációs Pedagógiai Program pályázat a 2013/ 2014- es tanévben megszűnt. A program elemeit beépítettük az óvodai életbe.

2017-2020 közötti években a program folytatása az **EFOP-3.1.3-16-2016-00001** „Társadalmi felzárkózási és integrációs köznevelési intézkedések támogatása”, „Esélyteremtő óvoda” pályázat keretében történik.

Támogatást biztosítunk a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek számára. A pályázati program 2020 november 30- án befejeződött.

A program keretében elkészült egy három évre szóló(2020-2023) fejlesztési terv.

Meghatározott fejlesztési területek:

- A HH és a HHH gyermekek egyéni fejlesztése, ezen belül a kimagasló részképességekkel rendelkező gyermekek, tehetséggondozása.
- A szülők támogatása abban, hogy az óvodai egyéni fejlesztés mellett, történjen meg az otthoni képesség és készségfejlesztés. a hátrány kompenzáció elősegítése érdekében
- Az intézmény kialakult partneri hálózati kapcsolat rendszerének erősítése. Egymás munkájának segítése.Új támogató partnerek keresése.

4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

4.1.Óvoda nyitvatartási ideje: 7.00-16.00 óra

Az óvoda nyitva tartási idejét szülői igények alapján határozzuk meg, segítve a munkavállalás lehetőségét. A munkába járó gyermekek szüleinek igényeit figyelembe vesszük, szükség esetén óvoda nyitvatartási idején változtatunk. (minden szeptemberben felmérjük a szülők igényeit)

4. 2. A gyermekcsoport megszervezése

A csoportok szervezését a tárgyi, személyi feltételek, a gyermekek korösszetétele határozza meg. Óvodánkban a gyermekcsoportok szervezése részben osztott formában történik, a születési dátumok figyelembevételével kis-középső, nagy-középső csoport alakítását eszközöljük. Az integrációt segítő csoportalakításnál nagy figyelmet fordítunk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek elosztására de sajnos nem tudjuk a törvényi szabályozást figyelembe venni , a HHH-s gyermekek magas aránya miatt.

4.3 A gyermekek napirendjének megszervezése

Az óvodai életrend megszervezésénél biztosítjuk a gyermeki jogokat /vallási, nemzetiségi /, figyelembe vesszük a napi élet szervezésénél a gyermek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését,terhelhetőségét. Programunk lényege a gazdag játékos tevékenység rugalmas keretekkel – ahol a játék kiemelt szerepet kap, a legtöbb időt a napirendben erre a tevékenységre fordítjuk. A játékban megvalósíthatók a különböző fejlesztési feladatok, melyekhez az óvodapedagógusnak megfelelő időt, helyet és eszközt kell biztosítani, valamint olyan légkört, ahol a gyermekfelszabadultan tevékenykedhet és választhat a lehetőségek közül

Feladatunk: a napi életritmus kialakítása.

.A gyermekek napi és heti rendjét koruknak megfelelően a csoportokban dolgozó óvodapedagógusok alakítják ki. Az óvoda nyitva tartása alatt – az étkezések, a pihenés és a kötött keretű foglalkozások időtartamán kívül minden tevékenység kötetlen keretekben zajlik. A foglalkozások megszervezésének nincs kötött napirendje, akár kötött, akár kötetlen. Ezt az óvodapedagógusok az óvoda életrendjéhez alkalmazkodva tervezik, szervezik, bonyolítják - a gyermekek fejlődési szempontjait érvényesítve. A csoportos foglalkozások 5 éves korig kötetlenek. Kivétel ez alól a testnevelés, vagy az olyan programok, amelyeken az egész csoport részt vesz, pl.: ünnepek, bábelőadás, kirándulás stb. 5 éves kortól napi 1 kötött keretű foglalkozás kötelező. A helyes életritmust a családdal együtt kell kialakítani. Ennek érdekében óvodai és óvodán kívüli napirenddel segítsük a családi nevelést. Javasoljuk a szülőknek, hogy az étkezések és a pihenés időpontjait szombat és vasárnap, ill. szabadságok idején is célszerű betartani

Napirend javaslat:

Időkeret :	Tevékenység:
7. 15 - 9. 00	Érkezés az óvodába. Bejáró gyermekek autóbusszal dolgozók kíséretével. Szabad játék, az elkülönített részekben. Az otthon töltött időszak eseményeinek megbeszélése. Beszélgető körök kialakítása Mindennapos testnevelés 5-10 perc.
9. 00 - 9. 30	Egyszerre szervezett tízóraiztatás.
9.30.- 12.00	Az óvodapedagógus által szervezett, irányított kötelező és választható tevékenységek vezetése. Játék a szabadban, az udvari játékeszközök használata. Kirándulások, séták szervezése.

12. 00 – 15. 00   Egyszerre szervezett ebéd elfogyasztása. Tisztálkodás, fogmosás, Csoportos mesehallgatás, délutáni pihenő.
15. 00 –   Ébredés, uzsonnázás, közös rendrakás. Délutáni szabadjáték. Időjárástól függően a csoportszobában vagy az udvaron. Találkozás a szülőkkel hazamenetel folyamatosan. Utazó gyerekek hazaszállítása autóbusszal, felnőtt kíséretével. Mozgásos szabályjátékok szervezése.

A gyermekek napirendjének összeállításában vezérelve a szabad játék idejének minél hosszabb időn keresztül és lehetőleg összefüggő idejű biztosítása, valamint a gyermekek egyéni szükségleteinek figyelembe vétele. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi a kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságukfejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal

4.4.. Az egyes tevékenységformák szervezése

Az életkori jellemzők ismeretében és a gyermekek egyéni sajátosságaira építve az óvodapedagógusok döntésétől függ – kivéve a szabad játékot – a felajánlott tevékenységformák megválasztása.

A tevékenységek szervezeti keretei különösen:

- kötetlen foglalkozás, kezdeményezés (egy időben egyféle tevékenység)
- választható tevékenységek (egy időben többféle tevékenység)
- kötött foglalkozások (különösen a testnevelés, valamint a különböző szervezett tevékenységek adott gyermekcsoport számára)

Alapelvek a tevékenység szervezeti kereteinek megválasztásához:

- az egyes tevékenységekben való részvételhez kényszerítő eszközöket nem alkalmazunk
- a különböző szervezeti keretek között a gyermekek foglalkoztatási formái: egyéni, mikrocsoportos, makrocsoportos és az egész csoport együtt.
- a foglalkoztatási formák megválasztása az óvodapedagógus kompetenciája

- Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazása: kooperatívtechnikák, differenciálás, projekt oktatás
- a különböző együttműködési formák megválasztását a gyermekek szocializációs szintje meghatározza

A heti téma terv összeállításának elvei:

A heti téma terv a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportokban, és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodás gyermek napi életének megszervezéséhez

- a hét során legyen biztosítva, hogy az adott heti téma a nap során egy-egy tevékenységben nagyobb hangsúlyt kapjon, s e szerint történjen a célirányos képességfejlesztés
- naponta legyen lehetőségük a mesére, versre, vizuális tevékenységre, énekekre
- a heti projekt téma tervezése a tevékenység jellege, tartalma, komplexitása függvényében történik
- heti egy alkalommal kötelező testnevelés foglalkozást szervezni, a mindennapi testnevelés keretében mozgásos gyermekjáték lehetőséget biztosítani
- minden gyermek számára szükséges biztosítani, hogy a megkezdett tevékenységét kedvük szerint folytathassák a hét során.

A heti téma terv javasolt napi tevékenység formái::

Hétfő:	KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE
Kedd:	MESE –VERS, ANYANYELV
Szerda:	ÉNEK-ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC /zenehallgatás/
Csütörtök:	MATEMETIKAI NEVELÉS, MOZGÁS
Péntek:	RAJZOLÁS-FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

A hét minden napján: MINDENNAPOS TESTNEVELÉS szervezése

Az óvodák heti téma rendjét az óvodai csoportnapló mellett külön dokumentumban történik.

Napirendhez kapcsolódó **nemzetiségi foglalkozások folyamatosak**. Tervezése havi témában történik az óvodai csoportnapló mellett külön dokumentumban, a heti téma tükrözze a nemzetiségi nevelés célkitűzéseit, a hagyományőrzést, megpróbáljuk a tervezésnél figyelembe venni, hogy a nemzetiségi projekt téma kapcsolódjon a heti projekt témájához.

Egész nap folyamán óvodapedagógusi felügyelet mellett folyik az oktató- nevelőmunka.

5. . AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

A tudáslapú társadalom és az élethosszig tartó tanulás alapja a kíváncsiság, önérvényesítés, rugalmasság, kreativitás. Ezeknek a képességek kialakulására nagy hatással van a játék a játékban való tanulás. A gyermek a játékban tapasztal, tanul, örömhöz jut és sikerélményhez. Az intézményben folyó Tevékenységközpontú óvodai nevelésben lehetővé tesszük a gyermekek számára a képességük szerinti fejlődést, hogy minél messzebbre jussanak az óvodai évek alatt.

5.1. JÁTÉK:

A tevékenység célja:

A gyermeki játéknevelésben való hatékony alkalmazása oly módon, hogy a játék örömforrás legyen a gyermek számára, amely áthatja minden tevékenységet. Minél sokrétűbb tájékozódó tevékenység legyen, amely a gyermek személyiségének fejlődésére többféleképpen fejti ki hatását.

A tevékenység feladatai:

- A gyermek szabad játékának tiszteletben tartása, feltételeinek maximális mértékű biztosítása.
- A 3-7 éves korig megjelenő játékfajták, s a tartalmának, minőségének gazdagítása a
- gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.

- Az óvónő szerepe a játékirányításban, játékszigetítő módszerei, elvei, eljárásai.

Helyi gyakorlatunk megfogalmazása:

Mivel a játék az óvodás gyermek legsajátosabb tevékenysége, ebben az életkorban személyiségének kialakulását és fejlesztését elsősorban a játék irányítja, a legnagyobb hatással van rá, ezért elsődleges tevékenységként tartjuk számon, programunk fejlesztési céljának megfelelően a játékot alapvető és legfőbb tevékenységformának tekintjük, valamint helyes irányítás révén a nevelés egyik leghatékonyabb eszközének.

Programunk alapelve, fő feladata, hogy sajátos szervezettsége által biztosítsa minden gyermek számára azt, hogy az érzelmi alapú élmények folyamatos felfedezésével, a gyermek egyénivágyai és ötletei (a kötetlen széles skálán mozgó játéklehetőségekben) kibontakozhassanak. Annak a gyermeknek, aki szabadon kreatívan használhatja a rendelkezésre álló eszközöket, és akinek módja van befejezni a maga választotta tevékenységet, fejlődése jó irányba halad. Ha emellett lehetősége nyílik a játszótársak megválasztására, együttműködésre vagy elutasításra a probléma helyzetek és konfliktusok önálló megoldására, a társakkal való egyezkedésre, szociális fejlődése is biztosított. E tevékenység végzése közben számos kommunikációs helyzet alakul ki, tehát a beszédfejlődésben is fontos szerepe van. A játék a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz az óvodás gyermek életében, mert benne minden tanulási tartalom: ismeret, jártasság, készség megjelenik. Eredményeképpen alapozódnak a képességek és alakul a magatartás. Az óvodás gyermek által spontán módon kezdeményezett játékok gazdagítják ugyan a személyiséget, de nem minden gyermeknél olyan sokoldalúan, hogy önmagukban elegendő lehetőséget biztosítsanak egyes képességek fejlődésére. Szükség van ezért az óvodapedagógus által kezdeményezett és irányított játékokra is mint pl: dominó, kártya, társasjáték, kirakós kocka, lottó játék stb. Fontos feladatunk tehát, hogy tevékeny, gazdag óvodai életet kell megteremteni, amelyben nagy szerepet kap: a szabad játék, ahol az óvónő szigetítő partnerévé válhat a gyermeknek. A szabad játék mellett belép: az általunk vezérelt kezdeményezett játék, amely magán viseli a tanulás jegyeit, de a játék fajtájától függően a gyermek önálló játékformájává válhat. A játék elemei a gyermeki műveltség szerves alkotórészei, ugyanakkor élettechnikák kipróbálása is, a tanulási módok kidolgozása. Ilyen értelemben készítene elő a későbbi rendszeres ismeretszerzést.

Játékainkat több szempontból elemezzük:

- Játékfajták szerint,
- Műveltségterületek szerint,
- Tanulási képességek fejlődésének lehetősége szerint

Az óvodapedagógusok feladatai a játékkal kapcsolatban:

- Nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése
- A napirenden belül elegendő idő és hely biztosítása a játék számára
- A játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása
- A sokszínű játék kialakulásához ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése
- A játék fejlesztése érdekében az egyéni élményeken túl közös élményszerzési lehetőségekkivhasználása
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása
- Szükség esetén bekapcsolódás a játékba, együtt járás a gyermekekkel.
- A egyéni fejlesztési feladatok, csak a megfelelő feltételek biztosításával valósíthatók meg.

A játék feltételei:

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése. A játékot befolyásolják mindazok a körülmények, amelyek között a gyermekek élnek, játszanak, ezért az óvónő biztosítsa azokat a feltételeket, amelyek kedvezően hatnak a játék kialakulására a gyermek játékkedvére, amelyek ösztönzik őket, és amelyek segítségével játékok tartalmasabbá, sokoldalúbbá válhat.

Megfelelő légkör biztosítása:

A nyugodt légkör az első feltétele annak, hogy a gyermeknek módjában álljon a számára legvonzóbb játéktevékenységbe önállóan belefogni, kiválasztani a játékhoz szükséges eszközét, kidolgozni, elmélyíteni játékát ill. hogy gyakorolják az adódó konfliktusok megoldását.

A megfelelő hely biztosítása a csoportszobában és az udvaron egyaránt fontos. Mindkét csoportszobában legyen hely a nagyobb mozgást igénylő játékokhoz. Biztosítani kell helyet

építéshez, konstruáláshoz, szerepjátékhoz, megfelelő asztalokat az ábrázoló tevékenységhez, barkácsoláshoz. A kicsiknél több lehetőséget kell biztosítani az egyéni kis pihenő vagy „búvóhelyek” kialakításához. A csoport kialakításánál tehát figyelembe kell venni az életkorokat, az összetételt, és az egyéni igényeket is. Az udvaron nagyobb a hely a mozgásos játékokhoz, de itt is fontos, hogy a széleskörű tevékenységekhez biztosítsunk helyet. Legyen itt is lehetőség és hely a nyugodtabb tevékenységhez is, mint ábrázoló tevékenység, szerepjáték, homokozás, barkácsolás. Jó, ha az udvaron, a gyermek szabadon választhatja meg a helyet a tevékenységhez. Nem mindig szerencsés, ha csoportokra osztjuk az udvart, mert így szűkíthetjük a gyermekek tevékenységének körét. Az udvaron történő játéktevékenységeknél fontos kialakítani és betartani a szabályokat a balesetveszély elkerülése érdekében.

Feltétel, az eszközök biztosítása

A tudatos óvónői munka lényeges eleme a játékeszközök kiválasztása, biztosítása. Ez az óvónő nagy felelőssége, hiszen az, hogy a gyermek mikor, mivel játszik, milyen eszközökkel találkozik, az lényegesen befolyásolja mindenirányú fejlődését. A fejlesztési feladatok megvalósulását nagymértékben befolyásolja az eszközök kiválasztása. Ezért az eszközök kiválasztásánál a gyermek általános és egyéni fejlettségének ismertén túl fontos tudni a különböző játékeszközök fejlesztő hatását is. A játékszerek legyenek esztétikusak, könnyen tisztíthatók, és veszélytelenek. Tegye lehetővé, hogy a gyermekek kedvük szerint, a környezetükben lévő tárgyakat /pl.: székeket, asztalokat stb./ is bevonhassák a játékba. Fontos, hogy a gyermekek a különböző játékszereket, tárgyakat - bizonyos szabályok megtartása mellett – különböző céllal használhassák fel. A játékszerek a gyermekek számára könnyen elérhető helyen legyen, gyorsan elérhető, felfedezhető legyen.

Feltétel: az idő biztosítása

Mivel a játék a gyermek alapvető tevékenysége, ezért természetes, hogy a napirendben erre kell a legtöbb időt biztosítani. Fontos, hogy kapkodás nélkül tevékenykedhessen, elmélyülten játszasson, legyen ideje elképzelései megvalósítására.

A 3-7 éves korig megjelenő játékfajták s a tartalmának, minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.

A 3-4 éves gyermekek tevékenységét a **gyakorló játék** és a szerepjátékokból kiemelt művelet jellemzi. Tárgyi cselekvésük tartalma s a saját személyükkel és közvetlen környezetükkel kapcsolatos tapasztalatokat tükrözi. A gyakorló játék az a játéktevékenység, amelynek során az ismétlésekben a gyermek különböző képességeit gyakorolja.

Fajtái: a hang, és a beszéd játékos gyakorlása, a mozgást gyakorló játékok, a játékszerek és eszközök rakosgatása, játék, különböző anyagokkal.

A **gyakorló játék** keretei között már a kiscsoportban kialakulnak a szerep és a konstruáló játék elemei. Az óvodába kerül gyermeknél a mozgás és manipulációs játékok kedveltek,. A mozgást gyakorló játékoknál figyeljünk a mozgások bonyolultabbá tételére, Az eszközök nevének ismételtetése, hangjuknak utánzása is mindennapos feladatunk, a gyakorló játék irányításában. Ez összefügg szókincsük gyarapodásával, a ritmikus mozgás és szöveg együttesen elvezeti a gyermeket az összerendezettebb mozgás és szöveg alkalmazásához, a mondókák, énekes mozgások szabályjátékok megtanulásához.

Szerepjátékban a gyerekek különböző személyek, vagy állatok, dolgok szerepét vállalják magukra. Játékukban sajátos módon tükrözik ezek tevékenységét, funkcióját és a köztük lévő kapcsolatokat. A szerepjáték fejlődése a játszó gyerekek közötti kapcsolatok bonyolultabbá válásban, az együttműködés kialakulásában a játék témájának és tartalmának bővülésének, gazdagodásának, színvonalának emelésében, időtartamának növekedésében és az eszközök felhasználási módjában mutatkozik meg.

A szerepjátékok fajtái:

- a tényleges szerepjátékok /tematikus játékok/
- az építő játékok /szerkesztő játékok/
- a mesedramatizálás és bábozás

Ide kapcsolódik a barkácsolás, - az a tevékenység, amelynek során a gyermekek különböző eszközöket, pl.: olló, ragasztó, kalapács, tű stb. – kötetlen formában, önkéntes alapon, főleg saját elképzelésre építve valamilyen játékeszközt készít.

Az anyanyelvi nevelés számára a legnagyobb lehetőség a szerepjáték. Szerepeik során olyan gondolatokat fejeznek ki, olyan szófordulatokat használnak, amelyeket másoktól hallottak.

Így válik passzív szókincsük a játék által aktív szókincssé. Feladatunk a megfelelő feltételek, eszközök, anyagok biztosítása, és a személyes példamutatás. A barkácsolás valamennyi szerepjáték, bábozás természetes alkotórésze lesz. A létrehozott alkotásokat minden esetben aktívan felhasználják játékaikban. A barkácsolás során természetes anyagokból is készítenek bábót

Dramatizálás, bábozás a szerepjátékot gazdagítja.

Célunk, hogy az irodalmi élményeket az őket ért környezeti hatásokat saját elgondolásaik alapján játsszák el.

Feladatunk az eszközök, jelmezek, bábok, és a vizuális élmény biztosítása, a megfelelő oldott légkör megteremtése, és a személyes példa. A dramatizálás, bábozás feltétele, hogy az irodalmi alkotások és élmények érzelmileg megragadják a gyermekeket. Kezdetben az óvónő bábjátéka, szerepvállalása dominál, a gyermekek mint nézők vesznek részt benne, később óvónői segítséggel a gyermekek maguk is aktívan részt vállalnak a bábozásban és a dramatikai játékokban, amelyekhez bábokat, jelmezeket biztosítunk. Óvodáskor végére a gyermekek báb és jelmezkészítő tevékenység válják szívesen végzett tevékenységgé. **A szókincset** igen jól lehet fejleszteni a dramatizálással. Beszédfigyelemre is nevel, hiszen a dramatizálás során már kiscsoportban kialakul az a tudat, hogy a másik gyermeket végig kell hallgatni, megvárni, amíg befejezi mondanivalóját. A dramatizálás során a testtartás, a távolságtartás, a tekintet, a hanghordozás, az arc mimika –mind a mondanivaló szolgálatában áll. A bábjátékot nagyon szeretik a gyermekek, játékidőben bármikor szívesen báboznak. Sok bábunk van egy-egy csoportban, ennek nagy részét a gyermekekkel közösen készítettük.

Építő és konstruáló játék: Az óvodáskorú gyermek személyiségfejlődését meghatározó tevékenysége, amely megjelenítési formájában lehet:

- Különböző építő elemekkel folytatott játék,
- Alkotás félkész elemekkel,
- Alkotás különböző anyagokból, anyagféleségekből

Célunk: a tervezésnek, az alkotás örömeinek megismertetése.

Feladatunk, hogy alkotásaikat önállóan, sok egyéni ötlet alapján hozzák létre, s legyenek képesek a különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására.

Szabályjáték: Jellemzője: pontos, meghatározott szabályok szerint zajlik. Szabályok határozzák meg a játék megkezdésének módját, menetét, befejezését. A gyermekek akár nyernek, akár vesztenek a szabályjátékban is tanulják a helyes magatartás alapvető formáit: a szerénységet, mértéktartást, az eredményekre törekvést. A nagyok csoportjátéka fejleszti a közösségi érzést és a felelősségtudatot. A szabályjátékok fejlesztik a gyermekek mozgását, ill. értelmi képességeiket.

Mozgásos szabályjátékok: a testnevelési játékok, a dalos és mondókás játékok, fogócskák, bújócskák, körjátékok, szembekötődik, labdajátékok, mozgásos versenyjátékok.

Az értelmi képességet fejlesztő játékok:

A gyors érzékelést, a megfigyelést, a figyelmet, a logikus gondolkodást az ismeretet fejlesztő játékok: pl.: társasjátékok, képes kirakók, dominók, kártyajátékok, nyelvi játékok stb.

Az értelmi képességeket, fejlesztő játékokat az egyéni fejlesztések során sokszor használjuk, az egyéni tanulástervezésnél ezekre alapozunk.

A szabályjátékban célunk: a szabályok pontos betartása, a szabályoknak megfelelő viselkedés, a szabály önkéntes vállalása, a kölcsönös segítség, a helyes magatartás alapvető formái.

Feladatunk a közösségi érzés, a versenyszellem, és a felelősségtudat fejlesztése is. A szabályjátékok kiválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe: a gyermekek kívánságait, fejlettségét, csoport létszámát, helyi adottságokat, s a játék előzményeit. Segítse a gyermekeket a játék kiválasztásában, vezetésében, a szabályok betartásában.

Óvodáskor végére már választhatnak nagyobb ügyességet, vagy nagyobb szellemi erőfeszítést, igénylő szabályjátékot is. Engedjük, hogy a gyermekek játékában az egészséges versengés is jelen legyen, de ne csapjon át az egymással szembeni negatív érzelmek kifejezésébe)

Az óvoda a Bátonyterenye Kistérség által megpályázott Gyermekesély program keretében megvalósította három ével ezelőtt a Játék- és könyv kölcsönzési programját, mely nagy sikert aratott a családok körében. Ezzel a lehetőséggel is biztosítjuk, hogy az óvodában megszeretett játékokat az otthoni környezetben is használhatják a gyermekek és ez által a szülőket is

ösztönözzük az ilyenforma játéklehetőségre, gyermekük tanítására. A játékkészletet pályázati pénzből folyamatosan bővítjük.

5.2 VERSELÉS, MESÉLÉS

A tevékenység célja: A gyermeket a mese és a vers segítségével az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanítsuk, mélyítsük önismeretét, segítsük a világ megismerését, megalapozzuk pozitív személyiség jegyeinek kialakulását. Legyenek képesek leküzdeni szorongásaikat, gátlásaikat. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniének elmaradhatatlan eleme.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, **esetlegesen a bábozás és dramatizáláse eszközeivel** – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.”

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.”

Feladatok:

- A felhasznált irodalmi anyag nyelvileg tiszta és értékes összeállítása.
- A mindennapi mesélés, verselés, mondókázás lehetőségeinek kihasználása, a mese és a vers élményfeldolgozásának biztosítása bábozás, dramatizálás, dramatikus játékok, verselés, mesélés.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése az irodalmi élmények által.

A családi kommunikációs tapasztalatok következtében a gyermekek nagyon alacsony szintű és jellegű beszédképességgel kerülnek óvodába. Az egyéni fejlődés ütemének különbségei óvodai életük során is különböző módon, eltérő ütemben fejlődnek. Figyelemmel kísérjük a gyermek kialakulásában lévő egyéni beszéd-sajátosságait, tudatosan és folyamatosan

megfigyeljük beszéd szintjüket, amelyről elkezdhetjük a csoport ill. az egyes gyermekek differenciált fejlesztését.

Felhívjuk a szülők figyelmét a beszélgetéseknek, az együttes tevékenységeknek a gyermek értelmi és érzelmi fejlődését serkentő, a gyermek és a szülő kapcsolatát erősítő hatására. Megismertetjük a szülőket a gyermekről szerzett óvodai tapasztalatainkkal, az anyanyelvi nevelés céljával.

A verselést, mesélést mindig kötetlenül szervezzük, kezdeményezzük. A gyermekek önként, érdeklődési kedvük szerint vesznek részt a mesehallgatásban, mesemondásban. A mesehallgatáshoz bensőséges, meghitt légkör biztosítása szükséges.

A tervszerű kötetlen verselést, mesélést mindennapra szervezünk, a nap bármely szakaszában kezdeményezhetünk, ha a helyzet megkívánja! A délutáni pihenés előtt elmaradhatatlan a mesemondás. A kezdeti játékos mozgással összekötött mondókázás, mesélés, verselés a későbbiek folyamán tovább bővül a környezetről, időjárásról, játékról, állatokról, emberekről szóló mesékkel, versekkel, míg óvodáskor végére elérnek a gyermekek az önálló mesélés, verselés szintjére. A gyermek saját vers és mesealkotása. Annak mozgással és/ vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. Az élmények feldolgozására többféle lehetőséget biztosítunk, támaszkodva a már meg lévő eszköztárunkra, amelyeket folyamatosan fejlesztünk az adott anyagokhoz illeszkedve./dramatizálás, bábozás, szerepjáték, beszélgetés, képolvasás, videózás stb./.

Az irodalmi anyag kiválasztásában a tervszerűség, tudatosság és fokozatosság érvényesül. A nyelvi kommunikációs nevelést a családdal együtt közösen végezhetjük eredményes közös munkánk eredményétől, függ, hogy sikeres vagy sikertelen lesz-e a gyermek iskolakezdése, és hogy az őt körülvevő világot hogyan ismerte meg. Ha gyermekeink megtanulnak bátran beszélni, ha kifejezőképességük fejlődik, szókincsük gyarapodik- bővül, a versek-mesék által megszeretik az irodalmat, akkor az óvoda betöltötte egyik legfontosabb feladatát. .

A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világgépének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átéltesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világgépe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a

játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

Az óvoda alaptevékenységéből adódóan a nemzetiségi óvodai nevelés során, a kultúra értékeinek ápolása érdekében az irodalmi anyag tartalmaz cigány mondókákat, verseket és meséket.

Az óvoda már szintén három éve könyvkölcsönzési lehetőséget biztosít a családok számára. A könyvkölcsönzés nem olyan sikeres, mint a játék, de a gyermekek fejlődésének negyedéves értékelésénél ösztönözzük a szülőket az otthoni mesélésre, képeskönyv nézegetésre.

5.3 ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉKOK, GYERMEKTÁNC ZENEVARÁZS

A zenei nevelés célja:

A nép gyermekjátékokkal, dalokkal, mondókákkal, néptáncal és a népszokásokkal ismerkedve minél több olyan élményhez jussanak a gyermekek, ami fejleszti zenei ízlésüket, alapot ad zenei műveltségük továbbfejlesztéséhez, és általa megismerik népi kultúránk alapjait.

Feladataink:

- Zenei hallás, ritmusérzék, emlékezet, alkotókedv és mozgáskultúra fejlesztése, élő zenei anyanyelv kialakítása.
- Ének-zenei nevelésünk hatékonysága érdekében szükséges: a feltételek megteremtése, zenei képességek, készségek fejlesztése; a felhasznált zenei anyagok igényes válogatása a csoportok összetételének és képességszintjének megfelelően.
- Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.
- A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és a népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

Az óvodát sokféle zenei hatás előzi meg a családban, ami függ a szülők zenei műveltségétől, a környezet többi felnőttjétől. A spontán és megtervezett élmények együtt hatnak a gyermek fejlődésére.

A zenei anyag kiválogatását: a gyermek életkori sajátossága, a csoport összetétele, zenei képességei, az aktualitások határozzák meg.

A zenei anyagok sikeres elsajátítása érdekében a különféle foglalkozási ágakkal koncentrációt teremtjük meg.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

Az óvodapedagógusok feladatai:

Kiscsoportban az óvónők minden alkalmat megragadva bevonják a gyermekeket a közös éneklésbe, énekes játékokba. Felkeltik figyelmüket a különböző hallásfejlesztési játékokkal, játékos mozdulatokkal fejlesztik ritmusérzéküket. Nagy figyelmet fordítunk, és fokozatosan rászoktatjuk őket a közös éneklés, együttes játék, zenei tevékenységek örömére.

Kiemelt figyelem övezi, hogy alakuljon ki a könnyed, tiszta éneklés, és a helyes szövegkiejtés. A hallás és ritmus érzékfejlesztés anyagát fokozatosan bővítjük és nehezítjük. Óvodáskor végére egyénileg és közösen is óvónői segítség nélkül könnyedén, tisztán, szép szövegkiejtéssel énekelnek, mindennapi igényükké válik a zenei élményszerzés.

Mozgásfejlettségük eléri arra a szintre, hogy egyszerűbb játékos, táncos mozgásokat esztétikusan tudnak előadni.

Bátorítjuk a gyermek fantáziáját, a kitalált dallamok, ritmikus szövegek, visszhangjáték, kérdés-felelet játék játszására. A zenei nevelést kötelező és kötetlen foglalkozások keretében valósítjuk meg, de a zenét beleszőjük mindennapi életünkbe, játszunk, éneklünk akkor is, amikor a gyermekek kezdeményezik, énekelünk vagy zenélünk hangulatkeltés céljából, a különböző játékhelyzetekben, udvaron, kiránduláson, óvodai ünnepek és ünnepélyek alkalmával.

A zene befogadására, meghallgatására, a dal szépségének átélésére kívánjuk a gyermeket a zenehallgatásra szoktatással nevelni.

Zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vesszük a nemzetiségi nevelésben a gyermekek hovatartozását.

Az óvónők saját zenei műveltségük alapján válogatják össze a zenehallgatás anyagát..

A zenei tevékenység gyakorlásának módjai az egyéni és közös éneklések, a körjátékok, a néptánc elemeire építő mozgásos ritmikus játékok, ütőhangszerek használata és a játékos mozdulatok.

A kommunikációs képzés fejlesztésében kiemelkedő szerepet kap az ének-zenei nevelés. Feszültség és gátlásoldó hatása kihat a nyelvi kommunikációra is.

Az ének-zene foglalkozásokon a mondókák, a magyar népi dalos játékok nagyon jól fejlesztik a gyermekek szókincsét. Gyakoroljuk a helyes artikulációt, hangképzést, légzéstechnikát. A népi játékok adta lehetőségeket kihasználva alakítsuk ki a gyermekekben a szép mozgást, a mimikát, a helyes távolságtartást és a szép beszédet.

A többségi kultúra zenei értékeinek közvetítése mellett különös figyelmet fordítunk a **roma nemzetiségi kultúra** zenei értékeinek közvetítésére. A heti projekt témák kiválasztásánál szerepelnek a cigány dalok, énekes játékok és a mozgáshoz kötődő tevékenységek között a roma tánckultúra is.

Ápoljuk a településünk zenei hagyományait, partnerként hívjuk a hangszereken játszó szülőket, nagyszülőket, az óvodai zenei nevelés színesítése és a nemzetiségi hagyományápolás érdekében.

5.4 RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

Programunk fontos eszközként tartja a kézműves tevékenységeken keresztül az önkifejezést. A művészeti tevékenységeken keresztül így az ábrázolásban is a gyermek teljes szabadságot kap, szabadjára engedheti érzelmeit, képzeletét, elképzeléseit. Jelzést ad önmagáról, kommunikál a környezetéről, szocializálódik, új technikákat tanul. Megjelenik az alkotási vágy, ennek hatására a vizuális észlelés, emlékezés, képzelet, a vizuális gondolkodás pontosabbá, könnyebbé válik és kialakul az intellektuális látás.

Feladatok: Az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán biztosítunk teret. Az ábrázoló tevékenységben nem az eredmény a fontos, hanem a szabad alkotás, s annak öröme. A gyermeki személyiség fejlesztésének is fontos eszköze az ábrázoló tevékenységen keresztüli műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés.

Az ábrázolás különböző fajtái: rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, és a kézimunka.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. **Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.**”

Az óvodapedagógus feladatai

Megismertetni a gyermekeket a különböző anyagokkal és a kézi munka technikai alapelemeivel és elvárásaival, a kézmozgás fejlesztése, széles tevékenyedési lehetőségek biztosításával, az eszközök használatával, színvilággal, formavilággal, és a téri ábrázoló világgal

Segítse a gyermeket a pontosabb vizuális emlékezésben változatos ingeranyaggal, a megfigyelés, az analízis pontosabbá tételével. Szolgáljuk az alkotás örömét.

Alakítsa ki a gyermekeknél az esztétikai érzékenységet, a szép iránti nyitottságot, környezetünk iránti fogékonyságot.

Az eszközök célszerű, biztonságos, takarékos, kreatív használatára ösztönzünk. A vizuális tevékenységekben figyelünk a keresztcsatornák fejlesztésére, a koordinált mozgás elősegítésére. Az óvoda épített és tárgyi környezete, díszítése, szemléltető eszközei a kötetlen és kötött foglalkozásokkal együttesen képezik a vizuális nevelés hatásrendszerét. A mindennapi rajzolás, mintázás, kézi munka, barkácsolás eszközei az óvodába lépéstől az iskolába menésig a gyermekek rendelkezésére állnak. Megteremtjük a szabadidős, ill. kötött ábrázolás tárgyi hangulati feltételeit, a gyermek fejlődését belülről serkentő motiválást. Igényesen törekszünk

környezetünk formálására, a természetes és jó minőségű anyagok használatára, a csoportszoba rendjében díszítésében. Megismertetjük a gyermekeket a különböző anyagokkal, az ábrázolás és konstruálás egyszerűmunka fogásaival, technikai elemeivel. Lehetőséget adunk az eszközök mindennapi használatára, a különböző technikák készségszintű elsajátítására. Életkorának és aktivitásának megfelelően különböző változatos technikákat alkalmazunk, nyitottak vagyunk az új módszerekre.

A témakörnél építünk a környezet által adott élményanyagra, a közlekedésre, a természetre, az

aktualitásokra, az irodalmi élményekre, a gyermek fantáziájára. Mindkét csoportban megteremtjük a feltételét annak, hogy a gyermekek játékidőben is, reggel és délután kedvtelésből használhassák az ábrázolás anyagait, eszközeit. Minden gyermeknek egyéni rajzeszközöket biztosítunk. Óvodába kerüléskor lendületes, nagyvonalas firkákat rajzolnak, ismerkednek az eszközökkel, tulajdonságaival. Óvodáskor végére késztetést éreznek arra, hogy figyelmüket összpontosítsák, technikai tudásukat aktivizálják. Kifejlődik önértékelésük és kritikai érzékük.

A **roma nemzetiségi** óvodai nevelés keretében a vizuális nevelés is kiemelt figyelmet kap. Figyelünk a nemzetiségi kultúra szín-és formavilágára. A kézműves tevékenységekben is megismertetjük a gyermekeket,(kosárfonás)a szülők bevonásával.

5.5 MOZGÁS

Az egészséges életmódra nevelés, a testi fejlődés elősegítés érdekében a legfontosabb terület a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a mozgás fejlesztése.

Programunkban kétféle mozgásfejlesztési formát határozunk meg a fenti feladatok megvalósítása érdekében:

SZABAD MOZGÁS

SZERVEZETT MOZGÁSFEJLESZTÉS

A **szabad mozgás** feltételeit biztosítjuk óvodai helységeinkben és az óvoda udvarán egyaránt.

A mozgás a gyermekek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás), és testi képességeit mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, nagy és kismozgások kialakulásához.

Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-, ellenálló képességét és az egyes szervek teljesítőképességét. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelm szabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás –fejlődésére.

A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására. Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában.

A szervezett mozgásfejlesztés a mozgást szolgálja. A tornának, játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján – az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

Feladatunk: a mozgás megszerettetése és a későbbi életmód részévé tétele, az igény, szükséglet megalapozása, atesti képességek fejlesztése.

A tevékenység célja: sokoldalúan fejlett és fejlődőképes személyiség kialakítása, a természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése, a mozgás megszerettetése sok-sokjátékkal.

- A mozgás feladatai:
- A testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése, a szervezet egészséges fejlődésének biztosítása:
- A mozgásszint fejlesztése, a mozgástapasztalatok bővítése, bő gyakorlási lehetőség biztosításával.
- Rendszeres mozgásra szoktatás: pozitív élmények, tapasztalatok megerősítése, adottságok-képességek figyelembe vételével, a folyamatosság elvének érvényesítésével, a foglalkozások kötelezősége fokozatosan történjen, de nem kényszerítve.
- A játék verseny igényének fejlesztése.

Kiemelt figyelmet fordítunk a **prevenciós testi fejlesztésre**, a tartásjavító és egyéb játékos gyakorlatok programba való beépítésre. Óvodánkban lehetőséget biztosítunk a gyógytestnevelésre szoruló gyermekek ellátására.

Folyamatismertetés

A gyermek mozgáskészségét és mozgásigényét a testnevelés során felkeltjük és kielégítjük, az akaratlagos mozgások kifejlődését eredményezve. Óvodáskorban a testnevelés fontos szerepet játszik az egészség megóvásában, a szervezet biológiai egyensúlyának fenntartásában. Óvónőink tisztában vannak a gyermekek mozgásának életkori sajátosságaival. Óvodánk rendelkezik a testnevelés foglalkozáshoz és a speciális fejlesztékekhez szükséges tornaszerekkel

A mozgásanyag tervezésénél a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve tervezünk járás, futás gyakorlatok, különféle ugrásokat, dobásokat, támasz, függés és egyensúly ill. szergyakorlatokat.

A kötelező foglalkozás mellett az óvodai testnevelés másik szervezeti formája a **mindennapi mozgás, melyet naponta egyszer végeztetünk s középpontjában a játék áll.**

Feladata a gyermeki személyiség felfrissítése, a képességek fejlesztése, a szervezet edzése, az egészség megszilárdítása. Kiscsoportban a foglalkozásokon a járás és futásgyakorlatokra a támaszgyakorlatok alapjainak lerakására fektetjük a hangsúlyt, megismertetjük őket az eszközökkel, azok balesetmentes használatával.

Később fokozatosan bővítjük a feladatokat, nehezítjük, egyre több és bonyolultabb verseny és szabályjátékot alkalmazunk, figyelembe véve a gyermekek mozgásfejlődését. Az óvodai testnevelés oktatási folyamatában alkalmazott módszereink:

- A gyakorlat végrehajtására alkalmazott módszerek: gyakorlás, ellenőrzés, értékelés
- Az ismeretközlés módszerei: magyarázat, beszélgetés, bemutatás;

A mozgás az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepet tölt be a 3-7 éves gyermekek fejlődésében. Az aktív mozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magába foglal, és az egész személyiség fejlődését elősegíti. Az értelmi, a szociális, és az anyanyelvi kommunikációs képességek alakulását is kedvezően befolyásolja.

Hatása az értelmi képességek fejlődésére: a mozgásos játékok, gyakorlatok felidézésével fejlődik a gyermekek vizuális memóriája. A testrészek, téri irányok, formák megismerésével, megszervezésével bővülnek a térről való ismereteik, fejlődik térészlelésük, gyarapodik

szókincsük. A megnevezett, látott és végzett cselekvések mozgások elősegítik az észlelési területek integrációját és a fogalomalkotás fejlődését.

Hatása a szociális képességek fejlődésére: a saját testrészek és mozgásos képességeinek megismerése segíti az „én tudat” fejlődését.

A közös örömmel végzett mozgás közben társas kapcsolatai kiszélesednek.

5.6 A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A környezeti nevelés tágabb értelemben a külső világ és a belső környezet megismerésére irányul.

Nevelésünk célja, hogy a gyermekek minél több tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről életkoruk megfelelő szinten. Programunk arra vállalkozik, hogy az óvoda a maga környezetével, gazdag tevékenységrendszerével, a tapasztalatszerzés megannyi természetes élethelyzetének tudatos és tervszerű megszervezésével elősegítse a gyermekek külső világgal való megismerkedését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a **közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit**, megtanulja ezek szeretetét, védelmét

1. A környezet megismerése, védelme a következőket foglalja magában :

- Természetismeret
- Társadalomismeret
- Környezetalkítás és környezetvédelem

Mindent a természetes környezetben figyeltetünk meg a gyermekekkel. Így lehetővé válik számukra a személyes tapasztalatok gyűjtése, szerepek magatartási módok megismerése és tanulása.

Feladat: A környezeti értékek felismertetése, az ember és kultúrájának megértése, környezetünk védelme. Fontos, hogy a gyermekek maguk tapasztalhassák meg a jelenségeket, aktív részesei legyenek a folyamatoknak.

A **környezettel** való megismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. Általa a gyermekek az őket körülvevő és a tágabb természeti társadalmi környezetről olyan tapasztalatokat szereznek, amelyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodásához, tájékozódásához nélkülözhetetlen.

Célunk a gyermekek megfigyelőképességének, képzeletének, gondolkodásának, emlékezetének, nyelvi kifejezőkészségének, társas magatartásának fejlesztése. Feladatunk a környező világ megismertetése a környezetünk tárgyaival, jelenségeivel, a környezetvédelemmel, a környezet higiénével, a közlekedéssel, a gyermek tapasztalatainak, ismereteinek gyarapítása közben. Fontos feladat még, a **szülőföldhöz, a nemzeti kultúra** hagyományaihoz fűződő pozitív érzelmi viszony alakítása. Lehetőséget adunk a minél több érzékszervvel való tapasztalásra, az élmények több szempontú felidőzésére. A tapasztalatszerzések módja az alkalmi és folyamatos megfigyelések, a gyűjtés, a szimulációs játékok. Kihasználjuk a foglalkozásokon kívüli lehetőségeket, igazodva a gyermekek érdeklődéséhez, kíváncsiságához, alkalmat teremtve a megfigyelésre. Kirándulások során követjük a természet, a falusi kertek, változásait, benne folyó munkálatokat. Neveljük a gyermekeket környezetünk megbecsülésére, rendben tartására, a természeti és a társadalmi környezet tiszteletben tartására.

A **nemzetiségi nevelés** kapcsán hangsúlyt kap a projekt tervek elkészítésénél a községi hagyományok ápolása, felelevenítése, tárgyi kultúra felfedezése.

A környezetismereti foglalkozásokat különösen alkalmasnak tartjuk a gyermekek szókincsének fejlesztését. Kirándulásokon nyelvünk jelzőkészségét alkalmazzuk, hogy a gyermekek észrevegyék az apró árnyalati különbséget is. Beszédük így válhat gazdagabbá, sokszínűbbé, árnyaltabbá, szebbé, tartalmasabbá.

A környezetismeret legeredményesebb eszköze a természetes környezet, az általa megkülönböztethető valóság. Ide sorolható a természetsarok, a természeti naptár, időjárás óra, gyűjtemények természetes anyagból, képsorozatok, diafilmsorozatok, magnó, lemezjátszó, feladatlapok, kerti szerszámok, videokazetták, különböző játékeszközök. /közlekedés, orvosi stb./

Az óvodába kerülő gyermekek meglévő tapasztalatai családjuk és lakóhelyük jellegéből adódóan gyér. A környezetismereti anyag elrendezésénél figyelembe vettük az adott korcsoport ismereteit, fejlettségi szintjét, a környezet helyi adottságait, az aktualitást, az egyes

témák komplex elrendezését. Az óvodába kerülő gyermekek szervezett keretek között és spontán módon megismerkednek szűkebb, tágabb környezetükkel. A természetismeret legfontosabb forrása a természet. Az óvodai **programunk heti projekt tervei** a négy évszak változásaira alapozva készülnek. Figyelembe vesszük az évszakok, időjárás, a növény és állatvilág, a színek és formák szépségeit, alapvető tapasztalatszerzésre alapozunk.

5.7. MATEMATIKAI TARTALMÚ TEVÉKENYSÉGEK

Az óvodai matematikai nevelésben nagy hangsúlyt fektetünk

- a környezetünk mennyiségi és formai viszonyainak megismerésére.

Az óvodai életben állandóan jelen vannak, átfogják, áthatják a különböző matematikai tevékenységeket. Az óvodában minden tevékenységben, minden szituációban adottak a lehetőségek a matematikai tapasztalatok megszerzésére.

Feladat:

A gyermekekkel megismertetni a valóságos világ összefüggéseit, téri – mennyiségi– formai azonosságait, különbözőségeit.

A matematikai tapasztalatszerzés óvodáskorban, természetes környezetben a legeredményesebb.

Tárgyak, személyek, halmazok összehasonlítása, tulajdonságaik szerint, ill. saját szempontok alapján szétválogathatják. Végezzenek sorbarendezést, megnevezett mennyiségi tulajdonságok, felismert szabályok szerint. A számfogalom megalapozására végezzenek mérési, összemérési feladatokat mennyiségekkel, halmazokkal, különböző egységekkel. Szerezzenek tapasztalatokat a geometria körében. Jussanak el a geometriai formák felismeréséig. Tükörrel, való tevékenységgel, a téri tájékozódás kialakítására. A környezet megismerése során szerzett élmények, tapasztalatok, matematikai tevékenységek rendkívüli fejlesztő hatását fokozva – az önálló, minden gyermek számára egyénileg biztosítható problémamegoldás, az egyéni fejlődésről kapott objektív információ segíti az óvodapedagógust a nevelési, fejlesztési elképzeléseinek differenciált kialakításában.

A matematikai nevelés a környezet megismerésének része, mely segíti a gyermek külvilágról szerzett tapasztalatainak feldolgozását, értelmi és érzelmi fejlődését. Az anyanyelvi

fejlesztésre, szókincsbővítésre is jó alkalmat ad a matematikai tartalmú foglalkozás. Új szavakkal, fogalmakkal ismerkednek meg a gyermekek, gondolkodásra, kreativitásra, emlékezetre, problémamegoldásra készítjük a gyermekeket.

Iskolaérettséget segítve különböző munkalapokat is használunk.

A heti projekt tervben külön tevékenységi formaként tervezzük a matematikai tartalmú tevékenységeket.

Már kiscsoportban felmérjük a gyermekek aktivitását, érdeklődését, játékait, beszédét, hogy a későbbiekben fejlesztő munkánkat alaposan megtervezhessük. A gyermekek már meg lévő tapasztalataira támaszkodva fokozatosan előkészítjük a számfogalmak kialakítását, és geometriai tapasztalatokat szereztetünk velük, megtanítjuk térben tájékozódni őket. Óvodáskor végéig fokozatosan bővítjük ezeket a feladatokat, az ismereteket. anyag feldolgozása során különböző módszereket alkalmazunk: beszélgetés, elbeszélés, bemutatás, magyarázat, gyakorlás, /cselekedtetés/, ellenőrzés módszerét.

5.8. MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A gyermek munkáján a saját személyével kapcsolatos feladatok ellátását, valamint a közösség érdekében kifejtett tevékenységet értjük. A személyiségfejlesztés fontos eszköze, a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység.

Területei: az önkiszolgálás, az elvállalt naposi munka, az óvoda mindennapi életével kapcsolatos állandó és alkalmi munka, környezet, növénygondozás.

Célunk: Munkálkodás közben a gyermekek ismerjék meg környezetüket, gyűjtsenek tapasztalatokat.

Feladataink:

- Önként, örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység során sikerélményhez juttatás.
- A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek, tulajdonságok alakításának /pl.: kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság/ fontos lehetősége. A közösségi kapcsolatok, a

kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerése a nevelés egyik formája.

- Tudatos pedagógiai szervezés, a gyermekkel való együttműködését és folyamatos, konkrét reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Modell értékű mintákat biztosítunk. A munkavégzés becsületére neveljük.

5.9. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

Feladatok: Tevékenységi vágy kielégítése, az eredményes tanulás érdekében. Szellemi aktivitásra ösztönző probléma szituációk teremtése. A gyermek közvetlen sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása. Az egyidőben, párhuzamosan végezhető tevékenységek feltételeinek biztosítása, amely tudatos felkészülést, előkészítést igényel az óvodapedagógusoktól.

A tanulás formái az óvodában:

- Utánzásos, minta és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás /szokások alakítása,
- spontán játékos tapasztalatszerzés/, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.
- Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formában, szervezeti és időkeretben
- valósul meg.
- A cselekvéses tanulás.
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- A gyakorlati probléma és feladatmegoldás.
- A kötetlen szervezési forma minden kapcsolatra jellemző.

- A kötött foglalkozásforma is megjelenik, de ez nem jelenti a gyermek spontán érdeklődésének korlátozását. A tevékenység aránya korcsoportonként a heti és napirendben rögzítve van.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.

Foglalkozási formák: mikrocsoportos, egyéni, frontális.

A tanulás eszközeinek kiválasztásakor arra törekszünk, hogy a gyermekek érdeklődésére, aktivitására, gondolkodási műveletek alkalmazására, feladatok megoldására ösztönözzenek.

Programunk **célja, feladata, tartalma** szorosan összefügg egymással, s ugyanakkor ráépül az óvodai élet átfogó, folyamatosságot biztosító kereteibe, melyet a gondozási teendők és a gyermekek csoporthelyzetéből adódó sokoldalú és érzelmileg gazdag társas kapcsolatok alkotnak. A nevelés fejlesztő hatását, a nevelés keretei teszik lehetővé, komplex módon biztosítják. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását, A felajánlott tevékenységekben az óvodapedagógus a differenciálás elvét érvényesíti, tekintettel van az egyéni szükségletekre, a fejlődési ütemre, és az érdeklődésre.

5.10. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

a.) A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai életmegkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Az óvodáskor végére a gyermek belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodás gyermekből iskolás gyermekké válik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

b.) Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.

b.a) **A testileg egészségesen** fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani

képes.

b.b) **A lelkiileg egészségesen** fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a
- szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi, fogalmi gondolkodás is kialakulóban van,

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán-és mássalhangzókat(a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
- ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét. Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi, mennyiségi ismeretei vannak.

b.c) **Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan** is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosankialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre, felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését, feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

c.) Az ötéves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelés folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

d.). A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

e.) A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

6. AZ ÓVODA HAGYOMÁNYRENDSZERE

Egy-egy eseményt mindig izgalmas készülődés előz meg. Ez az ünnepre hangoló örömteli közös tevékenykedés a gyermekek szociális viselkedésére maradandó hatást gyakorol.

Óvodánkban hagyománya van a születésnap köszöntésnek. Ilyenkor a gyermekek központba kerülnek, társaik ráfigyelnek, vele törődnek, „őt” ünneplik.

A szülőkkel közösen elfogadott köszöntési mód a vidám ünneplés az érzelmi szükségletek, kielégítését szolgálja.

Ünnepnapjaink közé sorolhatjuk az állami ünnepeket (október 6. október 23., március 15.) ezeket, a napokat méltóképpen a szomszédos Általános Iskolával közösen ünnepeljük.

Megemlékezünk a Nőnapról és az Édesanyák napjáról is. Ilyenkor óvodásaink nagy érzelmetli aktivitással készülnek az eseményre. Fő hangsúlyt fektetünk az ajándékkészítésre, melyben a gyermekek maximálisan részt vesznek.

Az óvodánk legszínvonalasabb ünnepe az évszaki záró, ballagó műsorunk, ahol búcsúztatjuk az iskolába menő gyerekeket. Ilyenkor nyílik lehetőség minden óvodába járó gyermeknek az eltelt tanévben tanultak felelevenítésére, és a szülőknek a gyermekük fejlődésének meglátására. Ez nagyon meghatározó esemény a felnőttek és a gyermekek számára is. A gyermekeknek egy életre szóló élményt nyújt ez az esemény.

A nevelési folyamat alapritmusát az évszakok változása adja meg. Az ünnepnapok szinte magukba sűrítik egy-egy évszak jellegzetességeit, a helyi nevelési óvodai programunkat ez által az óvodai ünnepek nagyban befolyásolják.

Óvodánk évszakokhoz kapcsolódó tevékenységei, ünnepei

Minden évben szeptember 01-ig elkészül az óvoda Eseménynaptára.

Ebben a dokumentumban havi lebontásban megtervezzük az óvodai élet évszakokhoz tartozó ünnepeit, hagyományait

Az eseménynaptárban belefoglaljuk a ZÖLD , ÓVODAKERT és a BOLDOG óvoda ünnepköreit.

7. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

7.1. Az óvoda –és a család együttműködése

NYITOTT ÓVODA lévén az óvoda és a család egymásra utaltsága, egymás kölcsönös segítése a gyermekek nevelésében egyre inkább igényli az összefogást, az összedolgozást. A család és az óvoda kapcsolata semmi mással nem pótolható pedagógiai források hatása. Ezekben a hatásokban a családi nevelés a döntő, hiszen egész életen át ható szokásokat, magatartásformákat alakít ki, de fontos szerepet játszik az óvodai nevelés is.

Fontos feladatnak tartjuk a családokhoz közeledés szemléletének kialakítását.

Tudjuk azt is, hogy nem minden család működik jól (mert durva a szülő beszédstílusa, nincs kellő munkamegosztás a szülők között, nevelési hiányosságok vannak, napi megélhetési

problémák feszültséget szülnek...), de a gyermeknevelésben akkor is a családé a meghatározó szerep és ennek elsődlegességét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Meg kell azonban próbálkoznunk azzal is, hogy a gyermekeket ért, vagy folyamatosan érő negatív hatásokat mérsékeljük, a rossz szokásokat a lehetőségekhez mérten változtassuk, a szülőket pedagógiai ismeretekhez juttassuk, tanácsokkal lássuk el. Családlátogatások során megismerjük a családok értékrendjét, szokásrendszerét.

A szülők és az óvodapedagógusok váljanak egymást segítő, megbecsülő partnerekké annak érdekében, hogy a gyermekek személyiségfejlődése kiegyensúlyozott legyen.

A gyermekek egyéni fejlődéséről őszintén beszélünk a szülőkkel. Napi kapcsolatban fontosnak tartjuk a hiteles tájékoztatást, (HHH-s gyermekek negyedéves értékelése, megbeszélése, gyermeke munkáinak megmutatása, elemzése.) a tapintatos és az előre mutató segítséget. A családdal történő őszinte együttműködés csak a kölcsönös bizalom talaján valósulhat meg. Az iskolára való felkészítés az óvoda nem külön feladata, hanem a 3-4 éves nevelési folyamat eredménye, az óvoda minden dolgozója törekedjen arra, hogy a szülők megaláztatására a családi nevelést kiegészítve gondozza, ápolja, védje, nevelje, fejlessze a gyermekeket. A szülőket nevelőpartnernek tekintjük, ismertetjük velük nevelői felfogásunkat. Nyílt napok alkalmával a szülőknek biztosítjuk a foglalkozásokon való részvételt.

Az a célunk, hogy megértsék és megtapasztalják nevelési elveinket és hogy szeretjük a gyermekeiket. Arra törekszünk, hogy emberi magatartásunkban és szakmai felkészültségünkben egyaránt példamutatóak legyünk.

A családdal való együttműködés formái

- Családlátogatás
- Anyás beszoktatás
- Szülői értekezletek, egyéni találkozások, beszélgetések, fogadó órák,
- Nyitott óvoda
- Szülők és gyermekek számára munka-és játék délutánok szervezése
- Kirándulások, rendezvények, ünnepek

A kapcsolattartás formáiról a csoportnaplóban feljegyzést kell készíteni.

Az információs kommunikációs kapcsolat lehetőségei:

- Pedagógiai program kivonatának ismertetése
- Hirdetőtablák
- Üzenetek, meghívók, kérdőívek

Közös szabadidős tevékenységek

- Szalonnasütés az óvoda udvarán
- Kézműves programok szervezése
- Játékos családi vetélkedők
- Az óvoda udvarának szépítése

A Partneri kapcsolatok ápolása célkitűzésben olyan programokat próbálunk megvalósítani a Szülői szervezet tagjainak véleménye alapján, melyekre a családok anyagi helyzete nem mindig ad lehetőséget. Tudatosan tervezünk szervezünk, hogy célkitűzéseinknek megfelelően a szülőkből és az óvodai dolgozói közösségből olyan közösséget hozunk létre, mely partneri kapcsolatban, egymással folyamatos párbeszédben az életkori és egyéni sajátosságokat figyelembe véve fejleszti a gyermeket.

8.AZ ÓVODA KÜLSŐ KAPCSOLATAI

8.1 Az óvoda-iskola kapcsolata

Az óvoda – iskola kapcsolatban arra kell törekedni, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességeinknek megfelelően úgy neveljük és fejlesztjük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak, együttműködők, kapcsolatteremtők legyenek, és kellően motiváltak legyenek az iskolakezdésre.

Ennek érdekében folyamatos, hagyományteremtő – és megtartó kapcsolatra törekszünk a helyi általános iskolával. Hisszük és valljuk, hogy a jó kapcsolat alapja a tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt.

Az együttműködés formáit programunkban meghatározzuk, folyamatosságról és a tartalmas munkakapcsolatról az Óvoda –iskola átmenetet segítő munkacsoport gondoskodik.

Óvoda –iskola átmenetet segítő programok:

- Szeptember hónapban az elsőosztályosok meglátogatása (nagy csoportos óvodapedagógus, utánkövetés)
- Közös óvodai-iskolai ünnepek.(Márton nap, Mikulás, Húsvét, Gyermeknap, Állami ünnepek)
- Februárban szülői értekezleten a leendő első tanító néni bemutatkozik a szülőknek
- Márciusban a tanító néni hospitál a nagycsoportban
- Nyílt óvodai napra való meghívás
- Májusban a nagycsoportosok látogatása az első osztályban
- A leendő tanító néni meghívása a ballagási ünnepségre.

Együttműködés formái

- kölcsönös látogatások, tapasztalatgyűjtés
- Óvoda-iskola átmenetet segítő munkacsoport működtetése
- szakmai tanácskozások, megbeszélések,
- az óvodából távozó gyermekek aktuális fejlettségi szintjéről való konzultáció(DIFER mérés megbeszélése)
- érdeklődés egymás munkája iránt
- szülői értekezleten való részvétel
- közös rendezvények, játékok, ünnepek szervezése
- közös továbbképzések, hospitálások, eszmegbeszélések

8.2 Az óvoda és a közművelődési intézmények kapcsolatra:

- gyermekszínház látogatást szervezünk
- a kiállítások megtekintése,
- közös rendezvények szervezése.
- könyvtárakkal (könyvkölcsönzés, könyvtári foglalkozások stb)

8.3. Az óvoda kapcsolata a fenntartó képviselőjével

Jó a kapcsolatunk a fenntartó Nagybárcány Önkormányzati Hivatal vezetőjével és dolgozóival. Együtműködésünket folyamatosság, rendszeresség és kölcsönösség jellemzi. A Polgármester, Jegyző. Képviselő testület és a munkatársakkal közvetlen, rendszeres munkakapcsolatot alakítottunk ki az óvodai nevelőmunka feltételeinek biztosítása érdekében

Az együtműködés formái:

- Kölcsönös tájékoztatás, egyéni személyes megbeszélések
- Értekezletek, tanácskozások
- Tájékoztató jellegű fórumok
- Részvétele az óvodai rendezvényeken
- Részvétele a Képviselő Testületi ülésén

Maximálisan számíthatunk –a költségvetési lehetőségeink keretein belül támogató együtműködésükre.

8.4. Az óvoda és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat kapcsolata

Az intézmény vezetésének jó a kapcsolata a szülői házakon keresztül a község roma nemzetiségű lakosaival.

Nagyon jó és tartalmas a helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal. Segítséget nyújtanak (közös gyermekprogramok szervezésére, rendszeres óvodába járás segítésére ,az óvodai ünnepeket anyagilag támogatják, ballagó gyermekeket ajándékozzák)

Óvodai rendezvényeinkre meghívást kapnak, a partneri kapcsolattartás „együtműködési megállapodásban” rögzítjük.

Kapcsolattartás formái:

- Rendszeres konzultáció
- Közös programok szervezése
- Közös pályázatok
- Közös segítségnyújtás a rászoruló családoknak
- A családok közötti információáramlás

A gyermekek óvodai nevelését közös felelősséggént kezeljük, érezzük.

8.5. Az óvoda, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat kapcsolata

A két intézmény közötti kapcsolat rendszeres, folyamatos és kölcsönös együttműködéssé fejlődött. **Az óvoda legfontosabb feladatának tartjuk a továbbiakban is a „jelző funkciót”.**

- A krízis helyzetbe került családok, a veszélyeztetett helyzetű gyermekek érdekében közvetlenebb kapcsolatot tudunk kialakítani a mindennapok folyamatában.
- Különösen eredményesnek tarjuk a gyermekek beóvodázása és differenciált beiskolázása érdekében végzett közös munkánkat. Ezt továbbra is erősíteni szeretnénk.
- Közös eszmegbeszélő tanácskozásokat szervezünk az érintettek részvételével.

8.6. Együttműködés szakmai szervezeteinkkel

Rendszeres kapcsolatot tartunk:

- A szakszolgálatokkal (Salgótarjáni és Bátorfyerényei Tagintézmények)
- A Nógrád Megyei Pedagógiai Intézet
- Pedagógiai Oktatási Központ (POK)
- Nemzetiségi Oktatási Központ

Segítségüket kérjük a következőkben:

- továbbképzések, szakképzések igénybevétele

- szaktanácsadók, szakértők segítségével vagy tapasztalatcseréssel a nevelőmunkába külső kontroll beépítése
- Iskolakezdés előtt kérjük a tanköteles gyermekek fejlettségi szintjének megállapítását
- A fejlődésben lemaradt gyermekek Szakértői véleményeztetése (Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, Nevelési Tanácsadó)

8.7. Belső kapcsolatrendszerünk bemutatása:

Nevelőtestületi értekezletek:

- szeptemberben tanévnyitó értekező
- áprilisban nevelési értekező
- júniusban tanévzáró értekező

Munkatársi értekező megtartása

- havonta egy alkalommal, az előző hónapban elvégzett feladatok értékelése, az elkövetkező időszak aktuális feladatai.

Továbbképzés, önképzés.

Más programok megismerése, azok csoporton belüli alkalmazása egy-egy témakörhöz kapcsolódóan. A POK által felajánlott képzési lehetőségek figyelemmel kísérése, azokból történő válogatás, részvétel.

Tapasztalatcsere: Óvodaközi munkaközösség

9. HELYI NEVELÉSI PROGRAM ÉRTÉKELÉSE

9.1 Az óvoda írásos dokumentumai.

*A HELYI ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAM
SZERVEZETI MŰKÖDÉSI SZABÁLYZAT
HÁZIREND*

MUNKATERV

CSOPORTNAPLÓ

FELVÉTELI ÉS MULASZTÁSI NAPLÓ

FELVÉTELI-ELŐJEGYZÉSI NAPLÓ

NEVELÉSI TERV

ÉVES TANULÁSI TERV

SZEMÉLYISÉG NAPLÓ

Óvoda ellenőrzési, értékelési rendszere.

Az óvoda egyszemélyi felelőse az óvodavezető, az ő feladata az intézmény belső ellenőrzése.

Az ellenőrzés kiterjed:

- Az óvoda tanügy igazgatási dokumentumainak vezetésére
- Az óvoda gazdasági tevékenységére
- A gyermekcsoportban nevelkedő gyermekek fejlődésének nyomon követésére, annak elemző értékelésére

A pedagógiai ellenőrzés és értékelés célja: az óvodai nevelés gyakorlatának segítése és fejlesztése.

Feladata:

- A vezető az ellenőrzés funkciójának gyakorlásával tájékozódik arról, hogy milyen mértékben közelítették meg, illetve érték el a kitűzött célokat, mennyiben teljesítették feladataikat.
Az ellenőrzés annak feltárására irányul, hogy milyen a viszony a valóság és az elérni kívánt állapot között, s az eltéréseknek milyen okai lehetnek.
- Az óvodavezetés egyént, tevékenységet és állapotot értékeli.

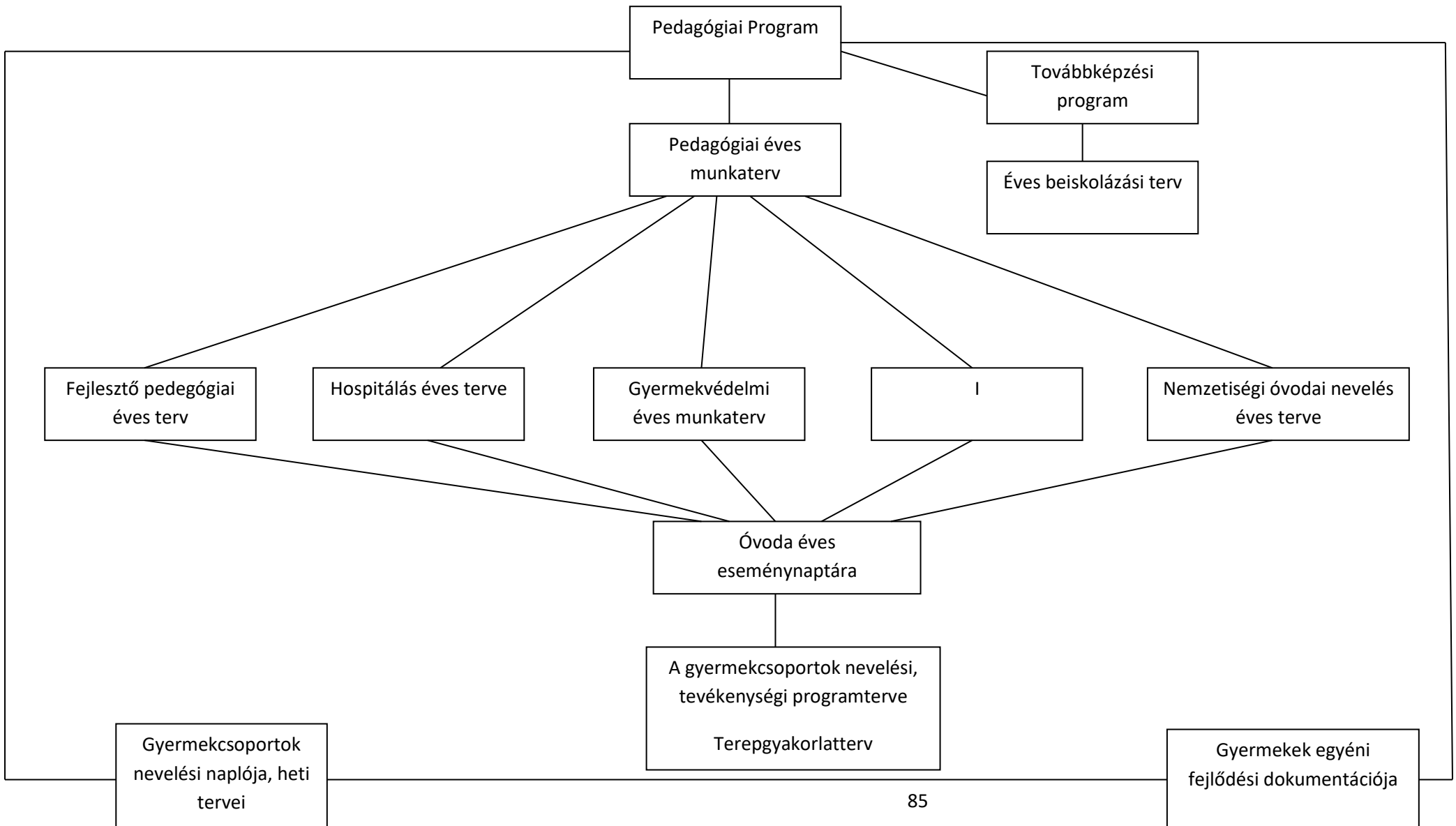
A pedagógiai ellenőrzés értékelés elvei:

1. A közösen meghatározott, elfogadott célok, feladatok és elvek megvalósításának elemzésére, értékelésére irányul.
2. Objektivitás, folyamatosság és tervszerűség jellemzi.
3. Az önálló munka tiszteletben tartását, a módszertani szabadságot biztosítja.

4. Preventív, mert az eredmények, jelenségek, történések vizsgálata során feltárja a további hibahalmozódás elkerülésének, ismétlődésének lehetőségeit.
6. Kommunikatív és konzultatív megoldási javaslatokat, alternatívákat adó, jövőt orientáló.
7. Pozitív megerősítést adó, fejlesztő, innovatív irányú.
- 8.** Fontos, hogy a feltárt hiányosságok elemzése, az intézményi önértékelésben meghatározott célok, feladatok az intézmény nevelőmunkájának színvonalát és a munkatársak szakmai fejlődését szolgálják.

Nagybárcányi Manóvár Óvoda
Pedagógiai Programja

OM:202879

9.2. Az óvodás gyermekek személyiségfejlődésének nyomon követése.

Óvodai munkánknak a **legfontosabb eredménye**, hogy a gyermek az óvodáskor végére elérje az **iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet**.

Ennek az ismeretében tervezzük meg az egyéni fejlesztést, pedagógiailag optimális, hatékony stratégiát.

Pedagógiai programunkban olyan eljárásokat, módszereket, tevékenységeket alkalmazunk, amik segítségünkre lehetnek a gyermekek fejlesztésében.

Fontos **az óvodába lépésnél feltérképezni** a gyermek aktuális fejlettségi szintjét, hogy a megismerés során kapottakra építhessünk. Az egész nevelési folyamat szerves részeként a gyermeki **személyiség fejlesztésére** is nagy hangsúlyt fektetünk.

A módszerek kiválasztásánál nagy **szerepe van az óvodapedagógusnak**, így fontos, hogy minden területen felkészült pedagógusok dolgozzanak az intézményben. Hangsúlyozzuk az önképzés, továbbképzés fontosságát, a pedagógiai munka hatékonyságának fokozása érdekében.

Mérési módszerek az óvodában:

- **Neveltségi szint mérése**

Feltáró módszerek:

Megfigyelés: A gyermeki fejlettség megállapítására szolgáló legegyszerűbb módszer.

Módszerei: Természetes környezetben, a játék során figyeljük meg a gyermekek, konkrét megfigyelési szándékkal, tervszerű megfigyelési szempontok alapján, folyamatosság jellemzi,

Vizsgálat: a vizsgált gyermeket valamilyen módon megnyilatkoztatjuk

Módszerei: Interjú, beszélgetés, képes interjú, nyitott mese, szociometriai felmérés

Fontos, hogy nyugodt, bizalomteli, meleg, szeretetteljes légkört biztosítsunk, ne befolyásoljuk a gyermeket, rugalmasan alkalmazkodjunk a gyermekhez.

- **Képességi szint mérése:**

Az egyik legelterjedtebb formája az **intelligenciai- tesztek** alkalmazása. Az óvodában ezt nem alkalmazzuk, kérjük a szakszolgálatok munkatársainak a segítségét.

A képesség szintmérésnél az óvodában rendszeresen használunk az a komplex iskolaérettségi teszt. Többféle változatot ismerünk, de a Nagybárcányi Manóvár Óvoda a **Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló Rendszert (DIFER)** alkalmazza.

- Az elemi képességek méréséhez szükséges tesztrendszer (7 teszt), valamint
- Minden kisgyermek esetében a fejlődési mutatót a fejlődési folyamat követéséhez.

A DIFER csomag alkalmazásával célunk, hogy segítsük az eredményes iskolakezdet.

Mérési időpontok:

1. Legelőször kiscsoportos kor végén (4 éves korban) végezzük
2. Ezt követően minden nevelési év október- áprilisában megismételjük a felmérést.

A felmérés alapján tervezzük az egyéni fejlesztéshez különös tekintettel a HH/HHH-s gyermekek számára készítendő egyéni fejlesztési tervet.

A DIFER mérés tapasztalatait az iskolába menő gyermekek esetében megbeszéljük a gyermek tanítójával. Fontosnak tartjuk az iskolába menő gyermekeknél az után követést.

A pedagógiai értékelés írásos dokumentációja tartalmazza:

A gyermek személyiségfejlődését	Fejlődési napló
A nevelési folyamat eredményessége	Csoportnapló

A fejlődési napló szempontjai a teljes személyiségre, minden képességre, a fontosabb részképességekre irányulnak. Segít abban, hogy az óvodapedagógus megállapíthassa a gyermek erősségeit, gyengébb pontjait és regisztrálhassa a fejlődést. A személyiségnapló vezetése folyamatosan történik óvodába lépéstől a beiskolázásig.

A szülő kérésére az óvodapedagógus tájékoztatást készít a gyermek fejlődéséről, javaslatot tesz a további fejlődéshez szükséges fejlesztési feladatról.

A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdésre felkészítő foglalkozások meghatározása.

- Az Oktatási Hivatal által további egy évre óvodában maradt gyermekek, kiemelt figyelemmel célzott fejlesztési javaslatok alapján egyéni plusz fejlesztési tevékenységeket szervezünk.
- Megszervezése: Fejlesztőpedagógus által megszervezett tevékenység, csoportos foglalkoztatás, heti egy alkalom

10. **BOLDOG ÓVODA :**

Intézményünk a 2018/2019-es tanévtől csatlakozott a Boldog Óvoda-Iskola pályázati programhoz. A sikeres pályázat feltétele volt,:

- A cím elnyeréséhez szükséges, hogy az intézményvezető szándéknyilatkozatában vállalja, hogy az intézmény pedagógiai programjában és munkatervében szerepelni fog a Boldogságóra projekt, utóbbiban a tízhónapos program tematikájának megfelelő ütemezése, a felelősök és határidők meghatározásával.
- Az intézmény vállalja, hogy a 2018/2019-es tanévtől minden hónapban legalább egy csoportnak tartanak boldogságórát a cím elnyerésével járó oktatási csomag használatával, és egy feladat megvalósításáról fotót vagy más dokumentációt töltenek fel a www.boldogsagora.hu/oktatasi-segedanyagok weboldalon a regisztrált csoportjuk bejegyzéseihez. Az intézmény választhatja azt is, hogy nem havonként tölt fel dokumentációt a boldogságóráról, hanem év végén készít egy összefoglaló beszámolót az elvégzett havi feladatokról és azt tölti fel a bejegyzéseihez az utolsó feladatot követően.

Ezen program elindításával színesedik óvodai programunk, kiegyensúlyozottabb gyermekeket nevelhetünk. Támogatást kapunk az érzelmi az erkölcsi, az értékorientált és a közösségi neveléshez.

A Boldogórák tematikája:

1. A hála gyakorlása
2. Az optimizmus gyakorlása
3. Társas kapcsolatok ápolása

4. Jó cselekedetek gyakorlása
5. Elköteleződés cél mellett
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömök élvezete
8. A megbocsátás gyakorlása
9. Testmozgás
10. Fenntarthatóság

A Boldogságórák előnyei:

- Fejleszti a gyermekek problémamegoldó képességeit.
- Szélesíti a gyermekek látókörét és gondolkodásmódját.
- Testi, szellemi és társas erőforrásokat épít.
- Ellensúlyozza a negatív érzelmeket.
- Óvja a gyermekek mentális egészségét.
- Csökkenti az agressziót a gyermekközösségben.
- Javulnak a gyermekek tanulási eredményei

Elérni kívánt cél értékelése: A gyermekek egyéni fejlődési naplójában nevelési év végén a meghatározott célok elérését egyénileg értékeljük.

11. ZÖLD ÓVODA

A környezettudatos nevelés óvodai nevelésünkben elkötelezett, céltudatos, folyamatos tevékenység. A fenntartható életmódra nevelés egyet jelent környezetünk értékeinek megismerésével, megtartásával, a jövő generációk iránti felelősségünkkel.

A környezettudatos szemléletmód alakítása óvodánkban a szokásokban, hagyományokban, a hétköznapi apró történésein keresztül érvényesül.

A környezettel való aktív ismerkedés a felnőttek példája, a szakszerűen, tudatosan berendezett környezet által, közvetve áthatja az egész óvodai életet, a nevelés komplex folyamatát.

A természet szépségének megláttatása megalapozza a természet iránti vonzódást.

A megismerésen keresztül alakul ki az a pozitív érzelmi viszony, mely szükséges ahhoz, hogy a gyerekek környezetük értékeitbecsülő,szerető, óvó emberekké váljanak.

Fontos számunkra az „érzelmeikkel kísért tapasztalatszerzés”, mint a pozitív környezeti attitűd formálásának lehetősége. A gyerekek felfedezik, megismerik a környezetüket, a természet sok jelenségét, csodáját. A komplex módon való tervezést, változatos lehetőségek felajánlását segíti az óvónők számára a Nevelőtestület által közösen készített szakmai anyaggyűjtemény. Arra törekszünk, hogy a környezet megismerésére nevelés lehetőleg természetes környezetben, vizsgálódásokkal, megfigyelésekkel, szenzitívjátékokkal történjen, és komplex módon hassa át az óvodai élet mindennapjait.

Cél:

- A környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés korszerű értelmezése, egymáshoz való viszonyuk megláttatása, a fenntarthatóság, a környezettudatos szemlélet, az egészséges életmód alakítása.
- A környezettudatos szemlélet, viselkedés megalapozása, természetet szerető, tisztelő gyermekek nevelése.
- A családdal együttműködő szemléletalakítás, amely megalapozza a gyerekek környezettudatos látásmódjának, szokás- és szabályrendszerének kialakulását.

Feladat:

- Szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák megalapozása.
- Képességek tudatos alakítása, amelyek szükségesek a természetes és az ember által épített, létrehozott, környezettel való harmonikus kapcsolat létrejöttéhez, a környezetipróblémák iránti érzékenység, a környezettudatos életvitel kialakulásához. • Modell értékű példamutatásunkkal, kihasználva az óvoda és a környezet által nyújtott lehetőségeket, mintát adunk. A környezettudatos nevelés hatékonyságának érdekében különböző tevékenységeket építünk be az óvodai nevelés mindennapjaiba, hogy a korszerű szemléletmód és viselkedés gyermekeink magatartásának részévé váljon.
- Értékek, ismeretek, magatartásformák és életviteli szokások közvetítése, melyek felkészítik gyermekeinket arra, hogyan óvhatják meg természetes és épített

környezetüket, megtanulnak odafigyelni közvetlen környezetükre és tágabb világukra, Földünkre.

- Minden csoportszobában természetsarok kialakítása, mely alkalmas a természet kincseinek gyűjtésére, kísérletezésre, állatok gondozására.
- Séták, kirándulások, alkalmával a közeli utcák, parkok, erdők, patakok, élővilágának megfigyelése, ok- okozati összefüggések felfedezése.
- Az óvoda környezetének, udvarának alakítása évszakonként és folyamatosan: fák, bokrok, virágok ültetése, gondozása, lomb söprése, hó lapátolása; madarak etetése; gyógynövények, fűszernövények telepítése, komposztáló használata.
- A csoportszobák, udvar eszközeinél, berendezéseinél törekszünk a természetes anyagból készütek választására, beszerzésére.
- A környezet tisztaságára, megóvására, energiatakarékosságra nevelés.
- Szelektív hulladékgyűjtés lehetőség szerint.
- Hulladék újrafelhasználása /használt papírra rajzolás, ajándék készítése, stb./
- Egészséges életmód kialakulásának segítése.
- „Zöld” ünnepnapok megtartása /Állatok Világnapja, Víz Világnapja, Föld Napja, Madarak és Fák Napja, Környezetvédelmi Világnap/.
- A „Zöld Óvoda”kritériumrendszerének megtartása, fejlesztése.
- Helyi nevezetességek, hungarikumok, természeti értékek megismertetése.

Elérni kívánt cél értékelése: A gyermekek egyéni fejlődési naplójában nevelési év végén a meghatározott célok elérését egyénileg értékeljük.

12. ÓVODAKERT

A program célja:

A gyermekek egészséges táplálkozásának fejlesztése óvodákban, ezen keresztül a gyermekek, a pedagógusok és a szülők szemléletformálása.

Az Óvodai Nevelés Alapprogramjában kiemelt hangsúlyt kap az egészséges életmódra nevelés, melynek egyik alappillére az egészségtudatos táplálkozás:

Ennek eleget téve óvodánk 2020 évben pályázott az Agrárminisztérium által meghirdetett Iskolakert Alapözó Alapprogram III: ütem ÓVODAKERT „KEZDŐ” kategóriájába.

A pályázat tartalma: eszközcsoomag, képzés és pedagógiai mentorálás biztosítása,

A program tartalma:

Az óvodáskorú gyermek legfontosabb tevékenységi formája a játék. Az ovi-kertben játékos módon, a közvetlen tapasztalatszerzés módszerével ismertetjük meg a gyermekeket a kertészkedés mozzanataival, a kertben folyó munkával. A gyermekek ismereteket szereznek a különféle zöldségek és gyümölcsök fajtáiról, éréséről.

A kisgyermek számára igazi sikerélmény, amikor a saját maguk által ültetett és gondozott palántáról szüretelhetik le a vitaminban gazdag zöldséget és gyümölcsöt, és azt azonnal el is fogyaszthatják. Kiváló minőségű palánták szükségesek ahhoz, hogy azokból szép és kiváló minőségű zöldségeket lehessen termesztetni a pályázat ehhez nyújt segítséget.

Az ÓVODAKERT program hatása, feladata:

A gyerekek a maguk által felnevelt zöldségeket megkedvelik és örömmel fogyasztják el, hisz számukra új jelentést kap mindaz, ami eddig nem volt finom a tányéron. Kialakul bennük egy értékrend és láthatóan háttérbe szorúlnak az édességek.

A szülők látva azt, hogy a gyerekeik milyen változáson mennek át otthon is sorra hozzák létre konyhakerteket.

A gyermekeken át megszólítjuk a családokat és újra előtérbe kerül az önfenntartás és annak gyakorlata, amely nagy jelentőségű a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket nevelő családoknál,

Elérni kívánt cél értékelése: A gyermekek egyéni fejlődési naplójában nevelési év végén a meghatározott célok elérését egyénileg értékeljük.

Nagybárcányi Manóvár Óvoda
Pedagógiai Programja
OM:202879

MAGYAR NEMZETI
VIDÉKI HÁLÓZAT

KÉK BÖLYGÓ
KLÍMAVÉDELMI ALAPÍTVÁNY

11. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A Helyi Óvodai Pedagógiai Programunk érvényességi ideje:
2021.szeptember 01. – 2026. augusztus 31.

Az óvodai nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- az intézmény működési feltételeinek változása,
- az intézmény szervezeti felépítésének változása,
- a gyermekösszetétel változása,
- a program fejezetein belüli egyes részterületek változása.

Döntés - előkészítő - érdekegyeztető fórumok közül a következők javaslatára kell összehívni a módosítással foglalkozó nevelőtestületet:

- Nagybárcány Község Önkormányzata,,
- Szülői munkaközösségek (SZMSZ, Szülői Szervezet),
- Óvodapedagógusok közösségei (nevelőtestület, munkaközösség, óvodavezetés).

Előírások a programmódosítás előterjesztésére

- Az óvodavezető írásbeli előterjesztést készít.
- A nevelőtestület elé terjeszti módosító javaslatát és véleményezteteti.
- A nevelőtestület dönt a módosítás elfogadásáról vagy elutasításáról.

12. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Legitimációs eljárás Az érvényességet igazoló aláírások			
Készítette:	Megbízott Óvodavezető: Szeginé Instítórisz Mária	Dátum: 2021.09.01.	Ph Aláírás
Véleményezte	Szülői közösség Oláh Attiláné Oláhné Csemer Viktória	Dátum: 2021.09.11.	Aláírás
Elfogadta	Nevelőtestüle Juhász Mirjam Daniella Balog Nikoletta	Dátum: . 2021.09.11.	Aláírás
Egyetértését nyilvánította	Nagybárcány Község Képviselő testülete képviselésében : Balog Pál Polgármester	Dátum. 2021.	ph Aláírás
Jóváhagyta	Óvodavezető Szeginé Instítórisz Mária	Dátum: 2021.09.11.	Ph Aláírás
	Óvodavezetői jóváhagyás határozat száma: 25/2021		
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható: az intézményvezető irodájában			
Iktató szám: 25/2021			

Jóváhagyási, véleményezési, egyetértési záradék

A Nagybárcányi Manóvár Óvoda „Helyi Pedagógiai Program „módosítását a nevelőtestület megismerte, véleményezte, egyetértését kinyilvánította és 2021. 09. 11. én elfogadta.

Jelenléti ív:

Balog Nikoletta .....
Balog Pálné .....
Juhász Mirjam Daniella.....
Lócseiné Boros Nikoletta .....
Szeziné Intitórisz Mária.....

A Nagybárcányi Manóvár Óvoda „Helyi Pedagógiai Program „ a szülői közösség 2021 . 09.11.-én megismerte, véleményezte, javaslattevő jogukkal rendelkeztek.

Jelenléti ív: a szülők képviselőjében

Oláh Attiláné .....
SZMK elnök

A Nagybárcányi Manóvár Óvoda „Helyi Pedagógiai Program „a Nagybárcány Község Önkormányzata 12/2021. (XI.23.) sz. határozattal megismerte, véleményezte, javaslattevő jogukkal rendelkeztek.

Jelenléti ív: Fenntartó község Polgármester

Balog Pál .....
Polgármester

1.számú melléklet

Eszközjegyzék

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

**a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények
névhasználatáról**